

Šiame numeryje:**Bažnyčios dokumentai**

Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija Instrukcija REDEMPTIONIS SACRAMENTUM <i>apie kai kuriuos Švenčiausiosios Eucharistijos atžvilgiu paisytinus ir vengtinus dalykus</i>	2
---	---

Bažnyčia Lietuvoje

Sekminės Vilniuje	15
Komisijų ryšiams tarp Lenkijos ir Lietuvos vyskupų konferencijų susitikimas	16
Rinkimai LMVAV Konferencijoje	16
Tarptautinės generalinių vyresniųjų sąjungos (UISG) plenarinis susitikimas Romoje	17
46-oji karių piligriminė kelionė į Lurda	18
Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupė lankėsi Kielcuose	19
Šeimų šventės Vilkaviškio vyskupijoje	19
Tarptautinė konferencija-seminaras apie krikščionybę, demokratiją ir posovietinį religingumą	20

Homilijos

KRYŽIUS – PRISIKĖLIMO KELIAS 12 eilinis sekmadienis (C)	24
TRYS PAŠAUKIMO PAVYZDŽIAI 13 eilinis sekmadienis (C)	25

Bažnyčia pasaulyje

Popiežius Šveicarijoje	26
Popiežius susitiko su Jungtinių Valstijų prezidentu	27
Popiežius tikisi Bažnyčioje naujų Sekminių	27
Kardinolas Ratzingeris: teroras yra naujo pobūdžio pasaulinis karas	28

Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija

Instrukcija

Redemptiois sacramentum

apie kai kuriuos Švenčiausiosios Eucharistijos atžvilgiu paisytinus ir vengtinus dalykus

(Pradžia 10 numeryje)

IV skyrius

ŠVENTOJI KOMUNIJA

1. Dispozicija šventosios Komunijos priėmimui

[80] Įvairiose Mišių dalyse pabrėžiama, kad Eucharistija tikintiesiems teiktina „kaip priešnuodis, kuriuo esame išvaduojami iš kasdienių kalčių ir apsaugomi nuo mirtinųjų nuodėmių“ (160). Atgailos aktu Mišių pradžioje siekiama visus parengti tinkamai švęsti šventuosius slėpinius (161), tačiau tas aktas neturi „Atgailos sakramentui būdingo poveikio“ (162) ir negali būti laikomas Atgailos sakramento pakaitalu sunkesnių nuodėmių atleidimo atveju. Sielų ganytojai turi uoliai rūpintis, kad krikščioniškasis mokymas apie tai katechezės metu būtų perteiktas Kristų tikintiesiems.

[81] Vadovaujantis bažnytiniu papročiu, kiekvienam būtina save nuodugnai ištirti (163), idant nė vienas, kuris suvokia esąs sunkiai nusidėjęs, nešvęstų Mišių ir nepriimtų Viešpaties Kūno pirma neatlikęs sakramentinės išpažinties, nebent tam būtų rimta priežastis ir nebūtų galimybės atlikti išpažintį; tokiu atveju tenebūna užmiršta pareiga sužadinti tobulo gailesčio aktą, apimantį ketinimą kuo greičiau atlikti išpažintį (164).

[82] Be to, Bažnyčia „išleido nuostatus, skatinančius tikinčiuosius dažnai ir vaisingai artintis prie eucharistinio stalo ir nurodančius objektyvias sąlygas, kuriomis susilaikytina nuo Komunijos teikimo“ (165).

[83] Neabejotinai geriausia būtų, jei šventąją Komuniją priimtų per šv. Mišias visi, kurie jose dalyvauja ir yra išpildę būtinas sąlygas. Tačiau kartais pasitaiko, kad Kristų tikintieji artinasi prie altoriaus kaip grupė, be išskyrimo. Ganytojai privalo protingai ir ryžtingai tokį piktnaudžiavimą pataisyti.

[84] Kai šventosios Mišios aukojamos dideliame būriui, pavyzdžiui, didmiesčiuose, būtina rūpintis, kad, laikantis Bažnyčios magisteriumo mokymo bei nustatytos tvarkos, šventosios Komunijos iš nežinojimo neitų nekatalikai ar net nekrikščionys. Ganytojams privalu tinkamu laiku priminti būtinybę griežtai laikytis tiesos bei tvarkos.

[85] Katalikų tarnautojams sakramentus leidžiama teikti tiktai tikintiesiems katalikams, kuriems savo ruožtu leidžiama priimti juos tik iš katalikų tarnautojų, tačiau neišleidžiant iš akių 844 kan. 2, 3 ir 4§, taip pat 861 kan. 2§ nuostatų (166). Be to, 844 kan. 4§ nustatytos sąlygos, nuo kurių jokių būdu negalima atleisti (167), negali būti viena nuo kitos atskirtos, todėl jų būtina reikalauti visų kartu.

[86] Tikinčiuosius privalu primygtinai akinti Atgailos sakramento eiti ne per Mišias, bet nustatytu laiku, idant jie jį galėtų priimti ramiai ir tikrai naudingai ir nebūtų sulaikomi nuo aktyvaus dalyvavimo Mišiose. Tie, kurie eina Komunijos kasdien ar labai dažnai, paraginti ni Atgailos sakramento eiti, atsižvelgiant į kiekvieno būklę, tinkamais intervalais (168).

[87] Pirma vaikų pirmosios Komunijos visada būtina sakramentinė išpažintis ir išrišimas (169). Be to, pirmoji Komunija visada teiktina kunigo ir niekada ji ne-teikiama ne Mišių metu. Išskyrus išimtinius atvejus, pirmąją Komuniją netinka teikti per Paskutinės vakarienės Mišias Didįjį ketvirtadienį. Pasirinktina kita diena, pavyzdžiui, II–VI Velykų laiko sekmadienis, Kristaus Kūno ir Kraujo išskilmė ar koks nors paprasto laiko sekmadienis, nes sekmadienis pagrįstai laikomas Eucharistijos diena (170). Šventosios Komunijos neturėtų eiti „vaikai, dar neišmokę naudotis protu“, arba, klebono vertinimu, „tam dar pakankamai nepasirengę“ (171). Tačiau tada, kai vaikas išskirtiniais atvejais laikomas ne pagal amžių subrendusiu priimti sakramentą, jam pirmoji Komunija neturi būti atsakyta, jei tiktai jis yra pakankamai parengtas.

2. Šventosios Komunijos dalijimas

[88] Tikintieji sakramentinę Eucharistijos Komuniją paprastai turėtų priimti per Mišias ir šventimo apeigų nustatytu momentu, taigi iškart po celebruojančio kunigo Komunijos (172). Dalyti Komuniją, prireikus padedamas kitų kunigų ar diakonų, privalo celebruojantis kunigas; jis neturi tęsti Mišių, kol Komunija tikintiesiems nebaigta dalyti. Tiktai spaudžiant būtinybei, celebruojančiam kunigui pagal teisės nuostatus gali padėti ekstraordinariniai dalytojai (173).

[89] Idant Komunija „ir ženklo būdu aiškiau išryškėtų kaip dalyvavimas Aukoje, kuri švenčiama“ (174), pageidautina, kad tikintieji galėtų gauti Komuniją ostijomis, konsekruotomis tose pačiose Mišiose (175).

[90] „Tikintieji Komuniją priima klūpėdami arba stovėdami, taip, kaip yra nustaciusi Vyskupų Konferencija“, kurios nutarimą turi būti pripažinęs Šventasis Sostas. „Jei Komuniją jie priima stovėdami, pageidautina, kad, prieš priimdami sakramentą, jie jam parodytų prideramą pagarbą būdu, nustatytinu tuose pačiuose nuostatuose“ (176).

[91] Kalbant apie šventosios Komunijos dalijimą, neužmirština, kad „šventieji tarnautojai negali atsakyti sakramentų tiems, kurie jų tinkamai prašo, yra jiems reikiamai pasirengę ir neturi teisinių kliūčių juos priimti“ (177). Todėl prie šventosios Komunijos privalu prileisti kiekvieną pakrikštytą kataliką, jei jam netrukdo teisinės kliūtys. Dėl šios priežasties nevalia jokiam Kristų tikinčiajam atsakyti šventosios Komunijos vien dėl to, kad jis, pavyzdžiui, Eucharistiją norėtų priimti stovėdamas ar klūpėdamas.

[92] Kiekvienas tikintysis visada turi teisę priimti šventąją Komuniją burna (178), tačiau srityse, kur tai, pritariant Apaštalu Sostui, leidžia vyskupų konferencija, šventoji ostija gali būti teikiama ir tam, kuris norėtų priimti sakramentą į ranką. Tačiau šiais atvejais būtina ypač rūpintis, kad priimantysis Komuniją suvartotų ostiją iškart priešais dalytoją ir nenueitų turėdamas eucharistinius pavidalus rankose. Iškilus išniekinimo pavojui, šventoji Komunija tikintiesiems į rankas nedalytina (179).

[93] Siekiant išvengti šventosios ostijos ar paskirų dalelių nukritimo ant žemės pavojaus, Komunijai dalyti tikintiesiems reikalinga nedidelė patena (180).

[94] Tikintiesiems neleidžiama šventąją ostiją ar šventąją taurę „imti patiems ir juolab perdavinėti vieni kitiems iš rankų į rankas“ (181). Be to, šalintinas piktnaudžiavimas, kai šventąją Komuniją vienas kitam sutuoktvių Mišiose teikia jaunavedžiai.

[95] Kristų tikintis pasaulietis, „kuris šventąją Eucharistiją jau priėmė, dar kartą ją priimti tą pačią dieną gali tikrai per Eucharistijos šventimą, kuriame pats dalyvauja laikydamasis 921 kan. 2§ nuostatų“ (182).

[96] Atmestinas paprotys, kai, priešingai liturginių knygų nuostatams, per arba prieš Mišių šventimą kaip Komunija dalijamos nekonsekrutos ostijos arba kiti valgomi ar nevalgomi dalykai. Toks paprotys neatitinka Romos apeigų tradicijos ir grasina sukelti tarp Kristų tikinčiųjų painiavą dėl Bažnyčios mokymo apie Eucharistiją. Jei kai kuriose vietovėse leidus egzistuoja ypatingas duonos laiminimo ir dalijimo po Mišių paprotys, tai tokia praktika rūpestingai paaiškintina tinkama katecheze. Tačiau nevalia įvedinėti jokių kitų panašių praktikų ir minėtosios praktikos atveju jokių būdu nenaudoti nekonsekrutų ostijų.

3. Kunigų Komunija

[97] Visada, kai celebruoja šventąsias Mišias, kunigas turi priimti Komuniją prie altoriaus mišiole nustatytu momentu, tuo tarpu koncelebrantai – prieš eidami dalyti Komunijos. Celebruojantis ar koncelebruojantis kunigas, kad pats priimtų Komuniją, niekada neturi laukti, kol ją priims visi žmonės (183).

[98] Koncelebruojančio kunigo komunija turi vykti pagal liturginėse knygose pateiktus nuostatus, visada naudojant tose pačiose Mišiose konsekruotas ostijas (184) ir visiems koncelebrantams Komuniją priimant abiem pavidalais. Pažymėtina, kad tada, kai kunigas ar diakonas koncelebrantui duoda šventąją ostiją ar taurę, jis turi nieko nesakyti, būtent netarti žodžių: „Kristaus Kūnas“ ar „Kristaus Kraujas“.

[99] „Kunigams, kurie negali patys celebruoti ar koncelebruoti Mišių aukos“ (185), Komunija abiem pavidalais visada leidžiama.

4. Komunija abiem pavidalais

[100] Norint tikintiesiems geriau išryškinti ženklo pilnatvę eucharistinėje puotoje, liturginėse knygose minimais atvejais Komuniją abiem pavidalais leidžiama priimti ir Kristų tikintiems pasauliečiams, tačiau prieš tai turi būti atlikta ir toliau nuolatos tęsiama katechezė apie visuotinio Tridento Susirinkimo šiuo klausimu nustatytus dogminius principus (186).

[101] Idant šventoji Komunija Kristų tikintiems pasauliečiams būtų teikiama abiem pavidalais, būtina deramai atsižvelgti į aplinkybes, kurias pasverti pirmiausia turi dieceziniai vyskupai. Toks būdas visiškai neleistinas, jei yra net menkiausias šventųjų pavidalų išniekinimo pavojus (187). Didesnės tvarkos dėlei vyskupų konferencijos, prieš akis pirmiausia turėdamos „Komunijos abiem pavidalais dalijimo būdą ir tokio leidimo apimtį“ (188), turėtų išleisti nuostatus, kuriems būtinas Šventojo Sosto pripažinimas per Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregaciją.

[102] Taurė Kristų tikintiems pasauliečiams neturėtų būti teikiama tada, kai einančiųjų Komunijos yra tiek daug (189), kad sunku įvertinti Eucharistijai reikalingo vyno kiekį, ir todėl gresia pavojus, kad „šventimo pabaigoje liks daugiau negu protingas suvartotino Kristaus Kraujo kiekis“ (190), taip pat tada, kai sunku pasiekti, kad prie taurės būtų einama tvarkingai, arba kai sunku nustatyti, ar šventimui reikalingas kiekis vyno yra patikimos kilmės bei kokybės, arba kai pakankamai nėra dvasinių tarnautojų ar tinkamai parengtų ekstraordinarinių šventosios Komunijos dalytojų, arba kai nemaža tautos dalis dėl įvairių priežasčių nenori artintis prie taurės ir dėl to tam tikra prasme nustojama vienybės ženklo.

[103]. Romos mišiole nuostatai numato taisyklę, jog tada, kai Komunija dalijama abiem pavidalais, „Kristaus Kraują galima gerti tiesiai iš taurės arba suvilgiant ostiją, arba naudojantis vamzdeliu ar šaukštu“ (191). Dėl Komunijos dalijimo Kristų tikintiems pasauliečiams, tai vyskupai gali atmesti Komunijos naudojantis vamzdeliu ar šaukštu būdą, jei tai nėra vietinis paprotys, tačiau visada išlieka Komunijos dalijimo suvilgiant

ostiją galimybė. Jei taikomas šis būdas, naudotinos ostijos, kurios būtų nei per plonos, nei per mažos, o einantysis Komunijos sakramentą iš kunigo turi priimti tik burna (192).

[104] Einančiajam Komunijos neleidžiama pačiam suvilgyti ostijos taurėje ar suvilgytą ostiją priimti į rankas. Suvilgytina ostija turi būti paruošta iš galiojančios medžiagos ir konsekruota; griežtai draudžiama naudoti nekonsekruotą duoną ar kitokią medžiagą.

[105] Jei dalijant Komuniją abiem pavidalais koncelebruojantiems kunigams ar Kristų tikintiems pasauliečiams vienos taurės neužtenka, celebruojančiam kunigui niekas nekliudo naudoti kelias taures (193). Neuzmirština, kad visi šventąsias Mišias celebruojantys kunigai privalo priimti Komuniją abiem pavidalais. Pageidautina, kad ženkliskumo sumetimais būtų naudojama viena didesnė taurė su kitomis mažesnėmis.

[106] Tačiau visiškai vengtina Kristaus Kraują po konsekracijos iš vieno indo pilti į kitą, kad neatsitiktų ko nors, kas pažemintų tokį didį slėpinį. Viešpaties Kraujo niekada nevalia pilti į butelius, dubenius ar kitokius indus, visiškai neatitinkančius nustatytų nuostatų.

[107] Remiantis kanonų nuostatais, „kas konsekruotus pavidalus išmeta arba pasiima ar pasilaiko šventagiškais sumetimais, tas *latae sententiae* užsitraukia Apaštalų Sostui rezervuotą ekskomuniką; dvasininkas, be to, gali būti nubaustas papildoma bausme, įskaitant atleidimą iš dvasininkų luomo“ (194). Šiam atvejui priskirtinas kiekvienas veiksmas, kuriuo šventieji pavidalai išniekinami savanoriškai ir rimtai. Todėl numatytas bausmes užsitraukia kiekvienas, kuris elgiasi priešingai minėtiems nuostatams, pavyzdžiui, kai šventuosius pavidalus meta į sakrariumą ar netinkamą vietą arba ant žemės (195). Be to, visiems neužmirština, kad, užbaigus šventąją Komuniją dalyti per Mišias, būtina laikytis Romos mišiolio potvarkių, pirmiausia to, kad likusį Kristaus Kraują iki galo ir iš karto turi suvartoti kunigas arba, laikantis nuostatų, kitas tarnautojas, o likusios konsekruotos ostijos turi būti suvartotos kunigo prie altoriaus arba nuneštos į Eucharistijai laikyti skirtą vietą (196).

V skyrius

KELI KITI SU EUCHARISTIJA SUSIJĘ ASPEKTAI

1. Šventųjų Mišių šventimo vieta

[108] „Eucharistija švestina šventoje vietoje, jei ypatingu atveju būtinybė nespaudžia daryti kitaip; tokiu atveju šventimas turi vykti deramoje vietoje“ (197). Ar tokia būtinybė yra, kiekvienu atveju savo vyskupijos atžvilgiu sprendžia diecezinis vyskupas.

[109] Kunigui niekada neleidžiama švesti Eucharistijos nekrikščioniškos religijos šventovėje arba šventoje vietoje.

2. Įvairios su šventosiomis Mišiomis susijusios aplinkybės

[110] „Visada atmindami, kad eucharistinės Aukos slėpinyje nuolatos vykdomas atpirkimo darbas, kunigai turėtų jį dažnai švesti; negana to, primygtinai siūlomas kasdienis šventimas, kuris net ir tada, kai tikintieji nedalyvauja, yra Kristaus ir Bažnyčios veiksmas, kurį atlikdami kunigai išpildo savo pagrindinę užduotį“ (198).

[111] Kunigui turi būti leista celebruoti ar koncelebruoti „ir tada, kai jis nepažįstamas bažnyčios rektoriui“, jei jis pateikia Apaštalų Sosto arba savo ordinaro, arba savo vyresniojo raštą, išduotą ne vėliau kaip prieš metus, arba „jei, vadovaujantis sveiku protu, galima tarti, kad jo celebracijai niekas nekliudo“ (199). Vyskupai tepasi-rūpina priešingas praktikas pašalinti.

[112] Mišios švenčiamos lotynų arba kokia nors kita kalba, naudojantis liturginiais tekstais, patvirtintais pagal teisės reikalavimus. Išskyrus Mišių šventimus, kurie bažnytinės valdžios sprendimu nustatytais laikais atliktini tautos kalba, kunigams visur ir visada leidžiama švesti lotynų kalba (200).

[113] Kai Mišios koncelebruojamos kelių kunigų, Eucharistijos maldos recitavimui vartotina suprantama visiems koncelebruojantiems kunigams ir susirinkusiai tautai kalba. Jei keli kunigai nemoka kalbos, kuria švenčiama, ir todėl negali deramai recituoti jiems prideramų Eucharistijos maldos dalių, jie tegu nekoncelebruoja, bet, vadovaudamiesi nuostatais, dalyvauja šventime apsitaisę choro drabužiais (201).

[114] „Normalu, kad į parapijos, kaip ‘eucharistinės bendruomenės’, sekmadienio Mišias rinktųsi joje veikiančios grupės, sąjūdžiai, susivienijimai ir nedidelės vienuolių bendruomenės“ (202). Net jei ir leidžiama, vadovaujantis teise, švesti Mišias tam tikroms grupėms (203), šios grupės nėra atleistos nuo sąžiningo liturginių nuostatų laikymosi.

[115] Atmestinas piktnaudžiavimas, kai, priešingai Romos mišiolio nuostatams bei sveikai Romos apeigų tradicijai, „Eucharistijos pasninko“ skatinimo dingstimi savavališkai apeleidžiamas šv. Mišių celebravimas tautai.

[116] Mišių neturėtų būti daugiau, negu numatyta teisės nuostatuose; Mišių stipendijos klausimu būtina laikytis visų galiojančių teisinių potvarkių (204).

3. Šventieji indai

[117] Šventieji indai Viešpaties Kūnui ir Kraujui laikyti turi būti gaminami griežtai laikantis tradicijos ir li-

turginių knygų nuostatų (205). Vyskupų konferencijoms leista spręsti, ar dera, kad šventieji indai būtų gaminami iš kitokių tvirtųjų medžiagų; tokiems sprendimams turi pritarti Apaštalų Sostas. Tačiau griežtai reikalaujama, kad tos medžiagos, visuotiniu atitinkamos srities gyventojų vertinimu, būtų tikrai taurios (206), idant jų naudojimu būtų parodoma pagarba Viešpačiui bei išvengiama bet kurio pavojaus tarp tikinčiųjų susilpninti mokymą apie realų Kristaus buvimą eucharistiniuose pavidaluose. Todėl atmestinos visos praktikos švenčiant Mišias naudoti įprastinius, prastos kokybės, meninės vertės stokojančius indus, paprastas pintines ar indus iš stiklo, molio ir kitų lengvai dūžtančių medžiagų. Tas pat pasakytina apie metalus ir kitas medžiagas, kurios greitai genda (207).

[118] Šventuosius indus prieš jų naudojimą, atlikdamas liturginėse knygose nustatytas apeigas, turi palaiminti kunigas (208). Pageidautina, kad tai padarytų diecezinis vyskupas, kuris įvertintų, ar indai tinkami naudoti tam, kam skirti.

[119] Po Komunijos dalijimo kunigas grįžta prie altoriaus, prie altoriaus ar stalelio virš taurės nuvalo pateną arba komuninę, tada, laikydamasis mišiolio nuostatų, išvalo taurę ir ją iššluosto purifikatoriumi. Kai dalyvauja diakonas, jis kartu su kunigu grįžta prie altoriaus ir valo indus. Tačiau kunigui arba diakonui taip pat leidžiama valytinus indus, ypač jei jų daug, palikti stovėti tinkamai uždengtus ant korporalo, patiesto ant altoriaus ar stalelio, ir imtis valymo iškart po Mišių, paleidus tautą. Valyti ir ant altoriaus ar stalelio sustatyti šventuosius indus kunigui arba klebonui padeda tinkamai paskirtas akolitas. Jei nėra diakono, šventuosius indus ant stalelio neša tinkamai paskirtas akolitas, kuris ten juos įprastiniu būdu valo, iššluosto ir sustato (209).

[120] Ganytojams privalu rūpintis, kad altoriaus užtiesalai, ypač tie, ant kurių dedami šventieji pavidalai, visada būtų švarūs ir, laikantis tradicinio papročio, dažnai plaunami. Pageidautina, kad vanduo po pirmojo plovimo, kuris atliktinas rankomis, būtų išpilamas į Bažnyčios sakrariumą arba tinkamoje vietoje ant žemės. Tada toliau plaunama įprastiniu būdu.

4. Liturginiai drabužiai

[121] „Įvairios šventųjų drabužių spalvos turi išoriškai veiksmingiau išryškinti ypatingą kaskart švenčiamų tikėjimo slėpinių pobūdį ir krikščioniškojo gyvenimo kelią per liturginius metus“ (210). Tarnybų įvairovė „švenčiant Eucharistiją išoriškai parodoma įvairiais šventaisiais drabužiais“. Šie šventieji drabužiai „sykiu turi prisidėti prie šventojo veiksmo gražumo“ (211).

[122] „Alba pririština prie juosmens juosta, nebent ji būtų pasiūta taip, kad gerai gulėtų ant kūno ir be juos-

tos. Prieš užsivelkant alba, jei ji neuždengia įprastinių drabužių kaklo srityje, apsiriština amiktu“ (212).

[123] „Mišioms ir kitiems šventiesiems veiksams, tiesiogiai susijusiems su Mišiomis, celebruojančio kunigo drabužis, jei nenumatyta kitaip, yra arnotas, dėvėtinas ant albos ir stulos“ (213). Kunigas, užsivelkantis arnotą pagal rubrus, neturėtų užmiršti ir stulos. Visi ordinarai privalo rūpintis, kad neliktų jokių priešingų praktikų.

[124] Romos mišiole koncelebruojantiems kunigams, išskyrus pagrindinį celebrantą, kuriam visada privalu vilkėti nurodytos spalvos arnotą, esant teisėtai priešasčiai, pavyzdžiui, gausiam koncelebrantų būriui ar trūkstant reikmenų, leidžiama atsisakyti arnoto ir ant albos dėvėti vien stulą (214). Tačiau kai tokią situaciją galima numatyti, būtina, kiek įmanoma, užbėgti jai už akių. Išskyrus pagrindinį celebrantą, koncelebrantai, spaudžiant būtinybei, gali užsivilkti ir baltą arnotą. Visur kitur privalu laikytis liturginių knygų nuostatų.

[125] Diakono drabužis yra dalmatikas, dėvėtinas ant albos ir stulos. Idant būtų išlaikyta graži Bažnyčios tradicija, pageidautina, kad leidimu nedėvėti dalmatiko nebūtų naudojamosi (215).

[126] Atmestinas piktnaudžiavimas, kai šventieji tarnautojai, priešingai liturginių knygų nurodymams, švenčia šventąsias Mišias – įskaitant atvejus, kai jose dalyvauja tik vienas tarnautojas, – be šventųjų drabužių arba ant vienuoliškojo gobtuvo ar bendrojo vienuoliškojo apdaro, ar įprastinių drabužių dėvėdami tik stulą (216). Ordinarams privalu pasirūpinti, kad tokie piktnaudžiavimai kaip galima greičiau būtų pašalinti ir visose jų jurisdikcijoje esančiose bažnyčiose bei oratorijose būtų pakankamai pagal nuostatus pasiūdintų liturginių drabužių.

[127] Liturginėse knygose suteiktas ypatingas leidimas iškilmingesnėmis dienomis vilkėti šventiškesnius ir puošnesnius šventuosius drabužius, net jei jie neatitinka tos dienos spalvos (217). Tačiau šis leidimas, taikomas prieš daugelį metų pasiūdintiems drabužiams ir skirtas Bažnyčios paveldui išsaugoti, nederamai taip išplečiamas naujybių linkme, kad, nusigręžus nuo tradicinių praktikų, formas ir spalvas imama naudoti pagal savo skonį, ir šių nuostatų prasmė iškreipiama tradicijos nenaudai. Šventės dieną auksiniais ar sidabriniais šventaisiais drabužiais prirėikus galima pakeisti kitų spalvų drabužius, tačiau ne violetinius ar juodus.

[128] Šventosios Mišios ir kitos liturginės šventės, kurios yra Kristaus ir hierarchiškai suręstos Dievo tautos veiksmas, surikiuotinos taip, kad šventieji tarnautojai ir tikintys pasauliečiai galėtų jose dalyvauti aiškiai pagal sau būdingą būklę. Todėl pageidautina, kad „kunigai, dalyvaujantys Eucharistijos šventime, paprastai

atliktų, jei tam nekliudo teisėta priežastis, jų šventimus atitinkančias užduotis ir todėl, vilkėdami šventaisiais drabužiais, dalyvautų kaip koncelebrantai. Priešingu atveju, jie tevilki choro drabužius ar tedėvi kamžą ant sutanos” (218). Išskyrus atvejus, kai yra pagrįsta priežastis, jiems nedera išoriškai dalyvauti Mišiose kaip tikintiems pasauliečiams.

VI skyrius

ŠVENČIAUSIOSIOS EUCHARISTIJOS LAIKYMAS IR JOS GARBINIMAS NE MIŠIŲ METU

1. Švenčiausiosios Eucharistijos laikymas

[129] „Eucharistijos šventimas Mišių aukoje iš tiesų yra garbinimo, altoriaus sakramentui teikiamo ne Mišių metu, versmė ir tikslas. Eucharistiniai pavidalai po Mišių pirmiausia laikomi tam, kad tikintieji, negalintys dalyvauti Mišiose, pirmiausia ligoniai ir pagyvenusieji, būtų sakramentine Komunija suvienijami su Kristumi ir jo Auka, atnašaujama Mišiose” (219). Toks laikymas taip pat įgalina tokį didį sakramentą adoruoti bei teikti jam Dievui prideramą kultą. Todėl labai skatintinos ne tik tam tikros privataus, bet ir Bažnyčios įvestos ar patvirtintos viešosios ir bendruomeninio adoravimo formos (220).

[130] „Paisant kiekvienos bažnyčios struktūros bei teisėtų vietinių papročių, Švenčiausiasis Sakramentas laikytinas tabernakulyje garbingoje, išsiskiriančioje, gerai regimoje ir gražiai papuoštoje bažnyčios vietoje”, kuri dėl vietos ramumo, erdvės prieš tabernakulį ir esamų suolų ar kėdžių ir klauptų taip pat yra „tinkama maldai” (221). Be to, būtina rūpestingai laikytis visų liturginių knygų nurodymų bei teisės nuostatų (222), ypač siekiant išvengti išniekinimo pavojaus (223).

[131] Išskyrus 934 kan. 1§ potvarkius, draudžiama Švenčiausiąjį Sakramentą laikyti vietoje, kuri nėra saugiai pavaldi dieceziniam vyskupui, arba ten, kur gresia išniekinimo pavojus. Jei taip yra, diecezinis vyskupas privalo nedelsdamas atšaukti jau suteiktą leidimą laikyti Eucharistiją (224).

[132] Niekam nevalia, laužant teisės nuostatus, pasiimti Švenčiausiąją Eucharistiją į namus ar kitą vietą. Be to, neišleistina iš akių tai, kad eucharistinių pavidalų pavogimas ar pasilaikymas turint šventvagišką tikslą arba konsekruotų pavidalų išmetimas yra *graviora delicta*; išrišimas šiuo atveju rezervuotas Tikėjimo mokyimo kongregacijai (225).

[133] Kunigas, diakonas arba ekstraordinarinis tarnautojas, kuris neša ligoniui Švenčiausiąją Eucharistiją tada, kai ordinarinio tarnautojo nėra arba jis yra sulaikytas kokios nors kliūties, nuo vietos, kur laikomas sakramentas, turi eiti į ligonio būstą trumpiausiu ke-

liu, pakeliui susilaikydamas nuo visų profaninių reikalų, idant būtų išvengta bet kokių išniekinimo pavojų ir Kristaus Kūnui parodyta didžiausia pagarba. Be to, visada privalu laikytis Romos apeigyne nurodyto Komunijos ligoniams teikimo apeigų (226).

2. Kai kurios Švenčiausiosios Eucharistijos kulto ne Mišių metu formos

[134] „Neįkainojamą vertę Bažnyčiai turi kultas, teikiamas Eucharistijai ne Mišių metu. Šis kultas artimai susijęs su eucharistinės Aukos šventimu” (227). Todėl energingai skatintinas tiek viešasis, tiek asmeninis pamaldumas Švenčiausiajai Eucharistijai, idant tikintieji adoracija garbintų tikrai ir realiai esantį Kristų (228), „būsimųjų gėrybių kunigą” (229) ir viso pasaulio Atpirkėją. „Ganytojai turi skatinti, taip pat asmeniniu pavyzdžiu, Eucharistijos kultą, pirmiausia Švenčiausiojo Sakramento išstatymo praktiką ir eucharistiniais pavidalais esančio Kristaus adoraciją” (230).

[135] Tikintieji dienos metu turėtų Švenčiausiąjį Sakramentą aplankyti; toks apsilankymas yra „dėkingumo įrodymas, meilės laidas ir jame esančio Viešpaties Kristaus priderama adoracija” (231). Švenčiausiąjame Sakramente esančio Jėzaus kontempliacija, kaip troškimo Komunija, artimai sujungia tikintįjį su Kristumi, kaip liudija tokios daugybės šventųjų pavyzdys (232). „Jei nekliudo svarbi priežastis, bažnyčia, kurioje laikoma Švenčiausioji Eucharistija, kasdien bent kelias valandas turi būti atvira tikintiesiems, kad jie galėtų pasimelsti prieš Švenčiausiąjį Sakramentą” (233).

[136] Ordinaras turėtų karštai skatinti trumpą, ilgą arba nuolatinę adoraciją, į kurią rinktųsi tauta. Pastaraisiais metais „Švenčiausiojo Sakramento adoracija daug kur yra svarbi kasdienė praktika ir dėl to tampa neišsamiama šventumo versmė”, nors yra ir vietovių, kur „eucharistinės adoracijos kultas beveik visiškai apleistas” (234).

[137] Švenčiausioji Eucharistija visada turi būti išstatoma laikantis liturginių knygų nuostatų (235). Priešais laikomą ar išstatytą Švenčiausiąjį Sakramentą taip pat gali būti kalbama rožinio malda, „nuostabi paprastumu ir gilumu” (236). Tačiau – ypač išstatymo atveju – būtina iškelti aikštėn šios maldos kaip Kristaus Atpirkėjo gyvenimo slėpinių ir visagalio Tėvo išganomojo plano kontempliacijos, pasitelkiant Šventojo Rašto skaitinius, pobūdį (237).

[138] Švenčiausiojo Sakramento niekuomet, net trumpam, nevalia išstatyti be pakankamos priežiūros. Todėl nustatyta laiku bent pakaitomis turėtų būti keletas krikščionių.

[139] Ten, kur diecezinis vyskupas turi šventųjų tarnautojų ar kitų asmenų, kuriuos gali tam įgalioti, tikintieji turi teisę dažnai aplankyti Švenčiausiąjį Eu-

charistijos sakramentą ir pagarbinti ir bent keletą kartų per metus dalyvauti išstatytos Švenčiausiosios Eucharistijos adoracijoje.

[140] Labai rekomenduotina, kad diecezinis vyskupas miestuose ar bent didesnėse bendruomenėse paskirtų bažnyčios pastatą nuolatinei adoracijai; tačiau jame dažnai, jei įmanoma, kasdien, taip pat turėtų būti švenčiamos šventosios Mišios; išstatymas per Mišių šventimą būtina nutrauktinas (238). Dera, kad Mišiose, švenčiamose tiesiogiai prieš adoraciją, būtų pašventinta ir po Komunijos į monstranciją virš altoriaus įstatyta išstatymui skirta ostija (239).

[141] Diecezinis vyskupas turi pripažinti ir, kiek išgali, skatinti Kristų tikinčiųjų teisę steigti adoracijai – taip pat nuolatinei – skirtas brolijas ar sąjungas. Tarptautines tokio pobūdžio sąjungas steigia arba jų įstatus tvirtina Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija (240).

3. Eucharistinės procesijos ir kongresai

[142] „Dieceziniam vyskupui tenka pareiga nustatyti procesijų taisykles, numatančias dalyvavimo jose ir jų tinkamo įgyvendinimo tvarką“ (241), ir skatinti tikinčiųjų adoraciją.

[143] „Ten, kur, diecezinio vyskupo vertinimu, galima, siekiant viešai paliudyti pagarbą Švenčiausiajai Eucharistijai, viešosiomis gatvėmis, pirmiausia per Kristaus Kraujo ir Kūno iškilnę, turi būti rengiama procesija“ (242), nes „maldingas tikinčiųjų dalyvavimas Švenčiausiojo Sakramento procesijoje per Kristaus Kūno ir Kraujo iškilnę yra Viešpaties malonė, kiekvienais metais džiaugsmu pripildanti jos dalyvių širdis“ (243).

[144] Nors kai kur to įgyvendinti neįmanoma, eucharistinių procesijų tradicija neturi nutrūkti. Priešingai, būtina ieškoti naujų galimybių rengti jas šiandienėmis sąlygomis, pavyzdžiui, piligriminėse vietovėse, Bažnyčiai priklausančioje teritorijoje ar, pritariant civilinei valdžiai, viešuosiuose soduose.

[145] Labai brangintina eucharistinių kongresų, kurie „turi būti tikri tikėjimo ir meilės ženklai“ (244), pastoracinė nauda. Juos būtina, laikantis nuostatų, uoliai rengti ir įgyvendinti (245), idant Kristų tikintieji deramai gerbtų šventuosius Dievo Sūnaus Kraujo ir Kūno slėpinius ir nuolatos jaustų savyje atpirkimo vaisius (246).

VII skyrius

EKSTRAORDINARINĖS TIKINČIŲ PASAULIEČIŲ FUNKCIJOS

[146] Tarnaujamoji kunigystė niekaip nepakeičiama. Juk jei bendruomenė neturi kunigo, ji stokoja sakra-

mentinės funkcijos, Kristaus, Galvos ir Ganytojo, kuris priklauso bendruomenės gyvenimo esmei (247). „Celebrantas, galintis celebruoti Eucharistijos sakramentą *in persona Christi*, yra tik galiojamai išventintas kunigas“ (248).

[147] Tačiau ten, kur Bažnyčią spaudžia būtinybė, nesant šventųjų tarnautojų, tam tikras liturgines funkcijas, vadovaudamiesi teisės nuostatais, gali atlikti Kristų tikintys pasauliečiai (249). Šie tikintieji pašaukiami ir įgaliojami, padedant Viešpaties malonei, atlikti tam tikras didesnės ar mažesnės reikšmės funkcijas. Jau daug Kristų tikinčių pasauliečių tokią tarnybą vykdė ir tebevykdo ją toliau, pirmiausia misijų srityse, kur Bažnyčia dar menkai iššaknijusi ar yra persekiojama (250), taip pat ten, kur stokojama kunigų bei diakonų.

[148] Ypač vertintina katechetų, didžiais savo darbais teikiančių ypatingą ir visiškai būtiną pagalbą tikėjimo ir Bažnyčios plėtrai (251), institucija.

[149] Kai kuriose seniai evangelizuotų kraštų vyskupijose pastaruoju metu Kristų tikintys pasauliečiai skiriami vadinamaisiais „pastoraciniais asistentais“, kurių dauguma neabejotinai tarnauja Bažnyčios gerovei, palengvindami vyskupų, kunigų ir diakonų pastoracinį darbą. Tačiau būtina saugotis, kad tokių funkcijų kontūrai per daug nesupanašėtų su dvasininkų pastoracinės tarnybos pavidalu. Todėl privalu rūpintis, kad „pastoraciniai asistentai“ nesisavintų to, kas priklauso tikrajai šventųjų tarnautojų tarnybai.

[150] Pastoraciniai asistentai turėtų padėti kunigams bei diakonams vykdyti savo tarnybą, žadinti pašaukimus į kunigystę bei diakonystę, kiekvienoje bendruomenėje, vadovaudamiesi teisės nuostatais, sąžiningai rengti Kristų tikinčius pasauliečius įvairialypėms liturginėms funkcijoms pagal charizmų įvairovę.

[151] Tikslai tikrai spaudžiant būtinybei, per liturgijos šventimą pasitelktini ekstraordinariniai tarnautojai. Tokia priemonė skirta ne visapusiškesniam pasauliečių dalyvavimui, bet iš esmės yra pridėtinė ir laikina (252). Todėl ten, kur spaudžiant būtinybei pasitelkiamos ekstraordinariųjų tarnautojų funkcijos, būtina labiau ir atkakliau prašyti Viešpatį, kad jis bendruomenei tarnauti netrukus atsiųstų kunigą ir sužadintų apščiai pašaukimų į šventuosius šventimus (253).

[152] Tačiau šios vien pridėtinės funkcijos neturi tapti proga taip iškreipti kunigo tarnybą, kad kunigai apleistų šventųjų Mišių šventimą jiems patikėtajai tautai, rūpinimąsi ligoniais, vaikų krikštijimą bei asistavimą per jungtuves – pareigas, pirmiausia tenkančias kunigams, kuriems talkina diakonai. Todėl nevalia rasti padėčiai, kai kunigai parapijose be skirtumo keistūsi pastoracinės tarnybos funkcijomis su diakonais ar pasauliečiais, taip panaikindami kiekvieno savitumą.

[153] Be to, pasauliečiams neleidžiama savintis diakono ar kunigo vaidmens arba drabužių ar kitų panašių apdarų.

1. Ekstraordinariniai šventosios Komunijos dalytojai

[154] Kaip minėjome, „celebrantas, galintis celebruoti Eucharistijos sakramentą *in persona Christi*, yra tik galiojamai iššventintas kunigas“ (254). Todėl pavadinimas „Eucharistijos tarnautojas“ tiesiogine prasme pridera tik kunigui. Šventųjų šventimų dėka ordinariniai šventosios Komunijos dalytojai yra vyskupai, kunigai ir diakonai (255), todėl dalyti Komuniją Kristų tikintiems pasauliečiams per šventųjų Mišių šventimą pridera jiems. Šitaip teisingai ir pilnatviškai aiškėn iškeliamos jų tarnybinės funkcijos Bažnyčioje ir atliekamas sakramentinis ženklas.

[155] Be ordinarinių tarnautojų, yra teisėtai paskirtas akolitas, kuris savo paskyrimo galia yra ekstraordinarinis šventosios Komunijos dalytojas ir ne Mišių šventimo metu. Jei, be to, tikrai spaudžia būtinybė, diecezinis vyskupas, laikydamasis teisės nuostatų (256), gali ekstraordinariu dalytoju *ad actum* arba *ad tempus* paskirti ir kokį nors kitą Kristų tikintį pasaulietį, pasinaudodamas tokiam atvejui tinkama palaiminimo formule. Tačiau šis paskyrimo aktas nebūtinai turi liturginį pavidalą, o jei tokį turi, niekaip negali būti panašus į šventuosius šventimus. Eucharistijos šventimui vadovaujantis kunigas leidimą *ad actum* gali suteikti tik ypatingais, nenumatytais atvejais (257).

[156] Ši funkcija yra suprantama griežtai pagal prasmę, tai yra čia kalbama apie ekstraordinarius šventosios Komunijos dalytojus, ne apie „ypatinguosius šventosios Komunijos dalytojus“, „ekstraordinarius Eucharistijos tarnautojus“ ar „ypatinguosius Eucharistijos tarnautojus“; šiais pavadinimais šios funkcijos reikšmė nederamai ir netinkamai išplečiama.

[157] Paprastai šventųjų tarnautojų pakanka ir šventosios Komunijos dalijimui; tada skirti ekstraordinariųjų šventosios Komunijos dalytojų nevalia. Tie, kurie tokie tarnybai buvo paskirti, tokiomis sąlygomis jos tenevykdo. Atmestina praktika, kai šventime dalyvaujantys kunigai nuo Komunijos dalijimo susilaiko ir šią funkciją perleidžia pasauliečiams (258).

[158] Ekstraordinarinis šventosios Komunijos dalytojas Komuniją gali dalyti tik tada, kai nėra kunigo ar diakono, kai kunigui kliudo liga, senyvas amžius ar kokia nors kita rimta priežastis arba kai Komunijos einančių tikinčiųjų tiek daug, kad Mišių šventimas per ilgai užtruktų (259). Tačiau tai dera suprasti taip, kad vietos papročius ir tradicijas atitinkantis nedidelis užtesimas nėra pakankama priežastis tam.

[159] Ekstraordinariam šventosios Komunijos dalytojui niekada neleidžiama Eucharistijos dalijimui paskirti ką nors kitą, pavyzdžiui, vieną iš tėvų, sutuoktinių ar ligonio, pageidaujančio Komunijos, vaiką.

[160] Diecezinis vyskupas tegu iš naujo apmąsto, prireikus pataiso ar tiksliau apibrėžia pastarojo laiko praktiką šioje srityje. Ten, kur tikrai spaudžiant būtinybei skiriama daug tokių ekstraordinariųjų dalytojų, diecezinis vyskupas turi išleisti nuostatus, kuriais, prieš akis turėdamas Bažnyčios tradiciją ir teisės nuostatus, nustatytų šios funkcijos vykdymo tvarką.

2. Pamokslas

[161] Kaip jau minėta, homilija per Mišias dėl jos reikšmės bei savitumo yra rezervuota kunigui arba diakonui (260). Dėl kitų pamokslo formų, tai jeigu spaudžiant būtinybei reikalinga ar ypatingais atvejais naudinga, Kristų tikintiems pasauliečiams, laikantis teisės nuostatų, galima leisti ne Mišių metu sakyti pamokslą bažnyčioje ar oratorijoje (261). Tačiau tai darytina tiktai norint patenkinti to poreikį tam tikrose srityse, kur trūksta šventųjų tarnautojų, absoliučiai išimtinio atvejo nepaverčiant taisykle ir to nelaikant autentišku pasauliečių skatinimu (262). Be to, niekam nevalia užmiršti, jog teisę tai leisti, ir būtent visada *ad actum*, turi ordinarai, ir to daryti negali niekas kitas, įskaitant kunigus ir diakonus.

3. Ypatingas šventimas, atliekamas nesant kunigo

[162] Dieną, kuri vadinama Viešpaties diena, Bažnyčia ištikimai renkasi pirmiausia Mišių šventimu paminėti Viešpaties prisikėlimą ir visą Velykų slėpinį (263). Juk „negalima sukurti jokios krikščioniškos bendruomenės, jei jos pamatas ir šerdis nebus švenčiausiosios Eucharistijos šventimas“ (264). Todėl krikščioniškoji tauta turi teisę į tai, kad sekmadieniais, privalomų bei kitų iškilnesnių švenčių dienomis ir, jei įmanoma, kasdien jai būtų celebruojama Eucharistija. Todėl tada, kai parapijos bažnyčioje ar kitoje Kristų tikinčiųjų bendruomenėje Viešpaties dieną sunku surengti Mišių šventimą, diecezinis vyskupas kartu su savo kunigais tepasvarsto, kaip tokią padėtį ištaisyti (265). Pagrindiniai sprendimai bus arba pašaukti Mišias švęsti kitus kunigus, arba paskatinti tikinčiuosius vyksti į kaimyninę bažnyčią ir ten dalyvauti Eucharistijos šventime (266).

[163] Visi kunigai, kuriems kunigystė ir Eucharistija patikėta „dėl“ kitų (267), teneužmiršta, jog jiems privalu suteikti visiems tikintiesiems galimybę įvykdyti dalyvavimo sekmadienio Mišiose įsaką (268). Savo ruožtu pasauliečiai turi teisę, kad nė vienas kunigas niekada, nebent tikrai neturėtų galimybės, neatsisakytų celebruoti tautai Mišias arba, jei kitaip neįmanoma išpildyti įsaką sekmadieniais ir kitomis nustatytomis dienomis dalyvauti Mišiose, pasirūpinti, kad jas celebruotų kitas kunigas.

[164] „Jei dėl šventojo tarnautojo trūkumo ar kitos rimtos priežasties dalyvauti Eucharistijos šventime neįmanoma“ (269), krikščioniškoji tauta turi teisę, kad diecezinis vyskupas, naudodamasis savo valdžia bei laikydamasis Bažnyčios nuostatų, kiek išgali, pasirūpintų, kad sekmadieniais koks nors šventimas tai bendruomenei būtų vykdomas. Tačiau tokio pobūdžio sekmadieninis šventimas visada laikytinas visiškai ekstraordinariu. Todėl visi, tiek diakonai, tiek Kristų tikintys pasauliečiai, kuriems diecezinis vyskupas paskyrė tam tikrą funkciją tokiam šventime, „privalo stengtis išlaikyti bendruomenėje tikrą Eucharistijos ‘alkį’, kuris skatintų nepraleisti jokios Mišių šventimo progos, pasinaudojant net atsitiktiniu kunigo buvimu, jei jam jų švęsti neklaido bažnytinė teisė“ (270).

[165] Uoliai vengtina tokius susirinkimus painioti su Eucharistijos šventimu (271). Todėl dieceziniai vyskupai turėtų protingai pasverti, ar tokiuose susibūrimuose turėtų būti dalijama šventoji Komunija. Šis dalykas išsamesnės reglamentacijos dėlei aptartinas vyskupų konferencijos, kurios nuostatams būtinas Apaštalu Sosto pritarimas per Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregaciją. Be to, tada, kai nėra kunigo ir diakono, pageidautina įvairias funkcijas išdalyti keliems tikintiesiems, vengiant, kad visą šventimą rikiuotų vienas vienintelis tikintis pasaulietis. Niekada nedera sakyti, kad tikintis pasaulietis „vadovauja“ šventimui.

[166] Diecezinis vyskupas, kuris vienintelis kompetentingas dėl to spręsti, neturi lengvai leisti, kad švenčiama būtų, ypač kai dalijama ir šventoji Komunija, kitomis savaitės dienomis ir pirmiausia tose vietovėse, kur Mišias buvo galima švęsti praėjusį sekmadienį arba bus galima švęsti ateinantį sekmadienį. Kunigai primygtinai raginami kasdien celebruoti Mišias tautai jiems patikėtose bažnyčiose.

[167] „Panašiai neišsivaizduojama yra galimybė pamainyti sekmadienio Mišias ekumeniniu Žodžio liturgijos šventimu, maldos susitikimais su <...> Bažnytinėms bendruomenėms priklausančiais krikščionimis arba dalyvavimu jų liturginiuose šventimuose“ (272). Jei diecezinis vyskupas, spaudžiant būtinybei, *ad actum* leidžia katalikams tokį dalyvavimą, ganytojams būtina rūpintis, kad katalikų tikintieji nesusidarytų išpūdžio, jog tokiomis sąlygomis jiems nebepivalu dalyvauti Mišiose kitu dienos laiku (273).

4. Atleistieji iš dvasininkų luomo

[168] „Dvasininkui, pagal teisės nuostatus netekusiam dvasininko padėties, <...> draudžiama vykdyti šventimų galią“ (274). Todėl jam, išskyrus teisėje numatytą atvejį (275), neleidžiama švęsti sakramentų, o tikintiesiems, jei nėra teisėto pagrindo, kuris pagal 1335 kan. nuostatus tai leistų (276), – kreiptis į jį dėl celebracijos. Be to, tokiems vyrams nevalia sakyti homilijos (277)

arba imtis kokios nors užduoties ar funkcijos per šventosios liturgijos šventimą, idant tarp tikinčiųjų nekiltų painiavos ir nebūtų užtemdyta tiesa.

VIII skyrius

PRIEMONĖS PADĖČIAI TAISYTI

[169] Piktnaudžiavimas švenčiant šventąją liturgiją yra tikras katalikiškosios liturgijos klastojimas. Jau šventasis Tomas rašė: „Į melo ydą įpuola tas, kuris Bažnyčios vardu garbina Dievą priešingai dieviškosios valios galia Bažnyčios nustatytam ir Bažnyčioje įprastam būdui“ (278).

[170] Norint tokius piktnaudžiavimus pašalinti, „netidėliotinai būtinas Dievo tautos, ganytojų ir tikinčiųjų, biblinis ir liturginis ugdymas“ (279), idant Bažnyčios tikėjimas bei tvarka šventosios liturgijos atžvilgiu būtų pateikiami bei suprantami teisingai. Kur, nepaisant to, piktnaudžiavimai išlieka, Bažnyčios dvasinis paveldas bei teisės saugotini taikant visas teisėje numatytas teisėtas priemones.

[171] Iš įvairių piktnaudžiavimų išsiskiria tie, kurie objektyviai sudaro *graviora delicta* ir rimtus dalykus, taip pat kiti piktnaudžiavimai, kurie irgi vengtini ir taisytini. Turint prieš akis visa, kas buvo aptarta pirmiausia šios instrukcijos I skyriuje, dėmesys atkreiptinas į tai, kas pateikiama žemiau.

1. Graviora delicta

[172] *Graviora delicta* Švenčiausiosios Aukos ir Eucharistijos sakramento šventumui traktuotini vadovaujantis „Nuostatais dėl *graviora delicta*, rezervuotų Tikėjimo mokymo kongregacijai“ (280). Tokie *graviora delicta* yra šie:

a) konsekruotų pavidalų pavogimas ar pasilaikymas šventvagišku sumetimu arba jų išmetimas (281);

b) mėginimas atlikti eucharistinės Aukos liturginio šventimo aktą arba jo mėgdžiojimas (282);

c) draudžiama eucharistinės Aukos koncelebracija kartu su bažnytinių bendruomenių, neišlaikiusių apaštališkosios įpėdinystės ir nepripažįstančių kunigystės šventimų sakramentinio kilnumo, tarnautojais (283);

d) vieno pavidalo konsekracija be kito Eucharistijos šventimo metu arba ir abiejų pavidalų konsekracija ne per Eucharistijos šventimą šventvagišku sumetimu (284).

2. Rimti dalykai

[173] Nors sprendimas dėl dalyko sunkumo priimtinas vadovaujantis Bažnyčios bendruoju mokymu ir

jos nuostatais, prie rimtų dalykų objektyviai visada priskirtini tie, kurie kelia pavojų Švenčiausiosios Eucharistijos galiojimui ir kilnumui, vadinasi, tie, kuriais nusižengiama taisyklėms, pateiktoms šio dokumento 48–52, 56, 76–77, 79, 91–92, 94, 96, 101–102, 104, 106, 109, 111, 115, 117, 126, 131–133, 138, 153 ir 168 straipsniuose. Be to, paisytina kitų kanoninės teisės kodekso potvarkių, pirmiausia 1364, 1369, 1373, 1376, 1380, 1384, 1385, 1386 ir 1398 kanonų.

3. Kiti piktnaudžiavimai

[174] Negana to, veiksmai, kuriais nusižengiama kitiems šioje instrukcijoje ar teisėje pateiktiems nuostatomams, nelaikytini lengvais, bet priskirtini prie kitų vengtinų ir taisytinų piktnaudžiavimų.

[175] Aišku, kad šioje instrukcijoje neapimami visi nusižengimai Bažnyčiai ir jos tvarkai, apibrėžti kanonuose, liturginiuose įstatymuose ir kituose Bažnyčios nuostatuose vadovaujantis Magisteriumo mokymu ir sveika tradicija. Visa, kas daroma blogai, ištaisyti pagal teisės nuostatus.

4. Diecezinis vyskupas

[176] Diecezinis vyskupas, kadangi yra „pagrindinis Dievo slėpinių dalytojas, nuolatos tesistengia, kad jam patikėti tikintieji augtų malone švęsdami sakramentus, pažintų Velykų slėpinių ir juo gyventų“ (285). Jo pareiga, „laikantis savo kompetencijos ribų, liturgijos srityje leisti nuostatus, saistančius visus tikinčiuosius“ (286).

[177] „Kadangi vyskupas privalo saugoti visos Bažnyčios vienybę, jis ipareigotas skatinti bendrąją visos Bažnyčios tvarką ir todėl raginti laikytis visų bažnytinių įstatymų. Jis turi budėti, kad į Bažnyčios tvarką neprasisikverbtų joks piktnaudžiavimas ir pirmiausiai nė vienas, susijęs su Žodžio tarnyba, sakramentų ir sakramentalijų šventimu, Dievo ir šventųjų kultu“ (287).

[178] Todėl kokios nors vietos, pašvęstojo gyvenimo instituto arba apaštališkojo gyvenimo draugijos ordinaras visada, sužinojęs apie tikėtiną nusižengimą ar piktnaudžiavimą Švenčiausiosios Eucharistijos atžvilgiu, atsargiai pats teištiria faktus, aplinkybes ir apkaltnamumą arba tepaveda tai padaryti tinkamam dvasininkui.

[179] Nusižengimai tikėjimui ir Eucharistijos bei kitų sakramentų šventimų metu padaryti *graviora delicta* nedelsiant praneštini Tikėjimo mokymo kongregacijai, kuri juos „ištiria ir prireikus, vadovaudamasi visuotinės ir savosios teisės nuostatais, skelbia arba skiria kanonines bausmes“ (288).

[180] Kitais atvejais ordinarui privalu vadovautis šventųjų kanonų nuostatais, prireikus taikyti kanonines

bausmes ir pirmiausia neišleisti iš akių 1326 kan. nuostatų. Rimto dalyko atveju privalu informuoti Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregaciją.

5. Apaštalų Sostas

[181] Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija visada, kai sužino apie tikėtiną nusižengimą ar piktnaudžiavimą Švenčiausiosios Eucharistijos atžvilgiu, praneša apie tai ordinarui, kad jis dalyką ištirtų. Rimto dalyko atveju ordinaras kaip galima greičiau turi perduoti tai pačiai dikasterijai dokumentų, susijusių su tyrimu ir prireikus paskirta bausme, kopijas.

[182] Visuotinės Bažnyčios, kuria rūpintis ordinaras ipareigotas šventųjų šventimų galia, labai sunkesniais atvejais ordinaras tesiima tyrimo pirma pasitaręs su Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. Savo ruožtu ši kongregacija, remdamasi popiežiaus jai suteiktu įgaliojimu, padės ordinarui taip, kaip to reikalauja atitinkamas atvejis, teiks jam reikalingas dispensas (289) arba instrukcijas ir įsakus, kurių jam privalu sąžiningai laikytis.

6. Skundai dėl piktnaudžiavimų liturgijos srityje

[183] Visi, kiek išgali, ypatingu būdu tesirūpina, kad švenčiausiasis Eucharistijos sakramentas būtų ginamas nuo visokiausios nepagarbos ar iškraipymo, o visi piktnaudžiavimai iš pagrindų ištaisyti. Tai labai svarbi pareiga, tenkanti visiems ir kiekvienam, ir visi, nepaisydami simpatijų kokiems nors asmenims, privalo ją vykdyti.

[184] Kiekvienas katalikas, kunigas, diakonas ar Kristų tikintis pasaulietis turi teisę įteikti dieceziniam vyskupui ar teise jam prilygstančiam kompetentingam ordinarui arba dėl Romos popiežiaus primato Apaštalų Sostui skundą dėl liturginio piktnaudžiavimo (290). Tačiau skundą, jei įmanoma, pirma derėtų pateikti dieceziniam vyskupui. Tai visada darytina vadovaujantis tiesos ir meilės dvasia.

PABAIGA

[185] „Žmonių nesantaikos daigams, kurie, kaip rodo kasdienė patirtis, dėl nuodėmės taip giliai išsiskynę žmonijoje, priešpriešinama Kristaus Kūno vienijamoji jėga. Statydinama Bažnyčia, Eucharistija būtent per tai kuria žmonių bendruomenę“ (291). Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija trokšta, kad žmogiškasis silpnumas, rūpestingai pritaikius tai, kas primenama šioje instrukcijoje, mažiau kliudytų švenčiausiojo Eucharistijos sakramento veikimui ir, pašalinus visus piktnaudžiavimus bei nutraukus visas atmestinas praktikas, užtariant Švenčiausiajai Mergelei Ma-

rijai, „Eucharistijos moteriai“ (292), visiems žmonėms suspindėtų išganingas Kristaus buvimas jo Kūno ir Kraujo sakramente.

[186] Visi Kristų tikintieji tedalyvauja Švenčiausiojoje Eucharistijoje, kiek išgali, pilnai, sąmoningai ir aktyviai (293) ir iš visos širdies tegarbina ją pamaldumo ir gyvenimo aktais. Vyskupai, kunigai ir diakonai, vykdydami šventąją tarnybą, tesikreipia į savo sąžinę dėl savo veiks-
mų, kuriuos jie, švęsdami šventąją liturgiją, atlieka Kris-
taus ir Bažnyčios vardu, tiesumo bei sąžiningumo. Kiek-
vienas šventasis tarnautojas rimtai savęs tepaklausia,
ar jis paisė Kristų tikinčių pasauliečių teisių – pasaulie-
čių, kurie patiki jam save ir savo vaikus būdami įsitiki-
nę, kad tos funkcijos, kurias Bažnyčia, įpareigota Kris-
taus, norėtų atlikti švęsdama šventąją liturgiją (294), vi-
sų teisingai tikintiesiems atliekamos (295).

Bet kurie priešingi potvarkiai nebegalioja.

Ši instrukcija, popiežiaus Jono Pauliaus II pavedimu parengta Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongrega-
cijos po bendro pasitarimo su Tikėjimo mokymo kongre-
gacija, 2004 m. kovo 19-ąją, Šventojo Juozapo iškil-
mės dieną, buvo patvirtinta popiežiaus, kuris nurodė ją
paskelbti ir nedelsiant laikyti visiems, kuriems ji skirta.

Roma, Dievo kulto ir sakramentų tvarkos
kongregacijos būstinė,
2004 m. kovo 25 d., Viešpaties Apreiškimo iškilmė.

Kardinolas **Francis Arinze**
Prefektas

Arkivyskupas **Domenico Sorrentino**
Sekretorius

Nuorodos

- (160) TRIDENTO SUSIRINKIMAS. Sessio XIII (1551 10 11). Dekretas apie Eucharistijos sakramentą, 2 sk.: DS 1638; Sessio XXII (1562 09 17). Dėl švenčiausios Mišių au-
kos, 8 sk.: DS 1749; APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija
Eucharisticum mysterium, 35: AAS 59 (1967) 560.
- (161) Plg. Missale Romanum, Ordo Missae, 4, p. 505.
- (162) Missale Romanum, Institutio Generalis, 51.
- (163) Plg. 1 Kor 11, 28.
- (164) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 916 kan.; TRIDENTO
SUSIRINKIMAS. Sessio XIII (1551 10 11). Dekretas apie Eu-
charistijos sakramentą, 7 sk.: DS 1646–1647; JONAS PAU-
LIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 36: AAS 95 (2003)
p. 457–458; APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisti-
cum mysterium*, 35: AAS 59 (1967) 561.
- (165) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*,
42: AAS 95 (2003) p. 461.
- (166) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 844 kan. 1§; JONAS
PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 45–46: AAS
95 (2003) p. 463–464.
- (167) Plg. POPIEŽIŠKOJI KRIKŠČIONIŲ VEINYBĖS TARYBA. Encik-
lika *Ecclesia de Eucharistia*, 46: AAS 95 (2003) p. 463–464.
- (168) Plg. APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisti-
cum mysterium*, 35: AAS 59 (1967) 561.
- (169) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 914 kan.; SAKRA-
MENTŲ TVARKOS KONGREGACIJA. Deklaracija *Sanctus Ponti-
fex* (1973 05 24): AAS 65 (1973) 410; SAKRAMENTŲ IR DIE-
VO KULTO KONGREGACIJA IR DVASININKIJOS KONGREGACIJA.
Laiškas vyskupų konferencijų pirmininkams *In qui-
busdam* (1977 05 31): *Enchiridion Documentorum Insta-
urationis Liturgicae*, II, Roma, 1988, 142–144; SAKRAMEN-
TŲ IR DIEVO KULTO KONGREGACIJA IR DVASININKIJOS KONGRE-
GACIJA. Responsum ad propositum dubium (1977 05
20): AAS 69 (1977) 427.
- (170) JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Dies Do-
mini* (1998 05 31), 31–34: AAS 90 (1998) p. 713–766, hic
731–734.
- (171) Kanonų teisės kodeksas, 914 kan.
- (172) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija *Sacro-
sanctum Concilium*, 55.
- (173) Plg. APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisti-
cum mysterium*, 31: AAS 59 (1967) 558; POPIEŽIŠKOJI KA-
NONŲ TEISĖS KODEKSO AUTENTIŠKO AIŠKINIMO KOMISIJA. Res-
pansio ad propositum dubium (1988 06 01): AAS 80
(1988) 1373.
- (174) Missale Romanum, Institutio Generalis, 85.
- (175) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija *Sacro-
sanctum Concilium*, 55; APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija
Eucharisticum mysterium, 31: AAS 59 (1967) 558; Missa-
le Romanum, Institutio Generalis, 85, 157, 243.
- (176) Missale Romanum, Institutio Generalis, 160.
- (177) Kanonų teisės kodeksas, 843 kan. 1§; plg. 915 kan.
- (178) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 161.
- (179) DIEVO KULTO IR SAKRAMENTŲ TVARKOS KONGREGACIJA.
Dubium: *Notitiae* 35 (1999) 160–161.
- (180) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 118.
- (181) Ten pat, 160.
- (182) Kanonų teisės kodeksas, 917 kan.; plg. POPIEŽIŠKOJI
KANONŲ TEISĖS KODEKSO AUTENTIŠKO AIŠKINIMO KOMISIJA. Res-
pansio ad propositum dubium (1984 07 11): AAS 76
(1984) 746.
- (183) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija *Sacro-
sanctum Concilium*, 55; Missale Romanum, Institutio Ge-
neralis, 158–160; 243–244; 246.
- (184) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 237–
249; plg. taip pat 85, 157.
- (185) Ten pat, 283 a.
- (186) Plg. TRIDENTO SUSIRINKIMAS. Sessio XXI (1562 07
16). Dekretas apie eucharistinę Komuniją, 1–3 sk.: DS

- 1725–1729; Vatikano II susirinkimas. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 55; Missale Romanum, Institutio Generalis, 282–283.
- (187) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 283.
- (188) Ten pat.
- (189) Plg. Dievo kulto kongregacija. Instrukcija *Sacramentali Communione* (1970 06 29): AAS 62 (1970) 665; Instrukcija *Liturgicae instaurationes*: AAS 62 (1970) 699.
- (190) Missale Romanum, Institutio Generalis, 285 a.
- (191) Ten pat, 245.
- (192) Plg. ten pat, 285 b ir 287.
- (193) Plg. ten pat, 207 ir 285 a.
- (194) Kanonų teisės kodeksas, 1367 kan.
- (195) Plg. Popiežiškoji įstatymų tekstų autentiško aiškinimo taryba. Responsio ad propositum dubium (1999 07 03): AAS 91 (1999) 918.
- (196) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 163, 284.
- (197) Kanonų teisės kodeksas, 932 kan. 1§; Dievo kulto kongregacija. Instrukcija *Liturgicae instaurationes*, 9: AAS 62 (1970) 701.
- (198) Kanonų teisės kodeksas, 904 kan.; Vatikano II susirinkimas. Dogminė konstitucija *Lumen gentium*, 3; Dekretas *Presbyterorum ordinis*, 13; plg. taip pat Tridento susirinkimas. Sessio XXII (1562 09 17). Dėl švenčiausios Mišių aukos, 6 sk.: DS 1747; Paulius VI. Enciklika *Mysterium fidei* (1965 09 03): AAS 57 (1965) p. 753–774, hic 761–762; Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 11: AAS 95 (2003) p. 440–441. Apeigų kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 44: AAS 59 (1967) 564; Missale Romanum, Institutio Generalis, 19.
- (199) Kanonų teisės kodeksas, 903 kan.; plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 200.
- (200) Plg. Vatikano II susirinkimas. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 36, §1; Kanonų teisės kodeksas, 928 kan.
- (201) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 114.
- (202) Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Dies Domini*, 36: AAS 90 (1998) 735; Apeigų kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 27: AAS 59 (1967) 556.
- (203) Jonas Paulius II. Apaštališkasis laiškas *Dies Domini*, ypač 36: AAS 90 (1998) 735–736; Dievo kulto kongregacija. Instrukcija *Actio pastoralis*: AAS 61 (1969) 806–811.
- (204) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 905, 945–958 kan.; Dvasininkijos kongregacija. Dekretas *Mos iugiter* (1991 02 22): AAS 83 (1991) 443–446.
- (205) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 327–333.
- (206) Plg. ten pat, 332.
- (207) Plg. ten pat, 332; Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. Instrukcija *Inaestimabile donum*, 16: AAS 72 (1980) 338.
- (208) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 333; Appendix IV: *Ordo benedictionis calicis et patenae intra Missam adhibendus*, 1255–1257; *Pontificale Romanum ex decreto sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum, auctoritate Pauli Pp. VI promulgatum, Ordo Dedicacionis ecclesiae et altaris*, editio typica (1977 05 29), Typis Polyglottis Vaticanis 1977, VII sk. 10, 125–132.
- (209) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 163, 183, 192.
- (210) Ten pat, 345.
- (211) Ten pat, 335.
- (212) Ten pat, 336.
- (213) Ten pat, 337.
- (214) Ten pat, 209.
- (215) Plg. ten pat, 338.
- (216) Dievo kulto kongregacija. Instrukcija *Liturgicae instaurationes*, 8c: AAS 62 (1970) 701.
- (217) Plg. Missale Romanum, Institutio Generalis, 346 g.
- (218) Ten pat, 114; plg. 16–17.
- (219) Dievo kulto kongregacija. Dekretas *Eucharistiae sacramentum* (1973 06 21): AAS 65 (1973) 610.
- (220) Plg. ten pat.
- (221) Apeigų kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 54: AAS 59 (1967) 568; Instrukcija *Inter Oecumenici* (1964 09 26), 95: AAS 56 (1964) 877–900, hic 898; Missale Romanum, Institutio Generalis, 314.
- (222) Plg. Jonas Paulius II. Laiškas *Dominicae Cenaе*, 3: AAS 72 (1980) 117–119; Apeigų kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 53: AAS 59 (1967) 568; Kanonų teisės kodeksas, 9382 kan. 2§; Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam, Praenotanda, 9; Missale Romanum, Institutio Generalis, 314–317.
- (223) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 938 kan. 3–5§.
- (224) Plg. Sakramentų kongregacija. Instrukcija *Nulla unquam* (1938 05 26), 10b: AAS 30 (1938) 198–207, hic 206.
- (225) Plg. Jonas Paulius II. Motu proprio *Sacramentorum sanctitatis tutela* (2001 04 30): AAS 93 (2001) 737–739; Tikėjimo mokymo kongregacija. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (226) Plg. Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam, 26–78.
- (227) Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 25: AAS 95 (2003) p. 449–450.
- (228) Plg. Tridento susirinkimas. Sessio XIII (1551 10 11). Dekretas dėl šventosios Eucharistijos, 5 sk.: DS 1643; Pijus XII. Enciklika *Mediator Dei*: AAS 39 (1947) 569; Paulius VI. Enciklika *Mysterium fidei* (1965 09 03): AAS 57 (1965) p. 751–774, hic 769–770; Apeigų kongregacija. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 3f: AAS 59 (1967) 543; Dievo kulto ir sakramentų tvarkos kongregacija. Instrukcija *Inaestimabile donum*, 20: AAS 72 (1980) 339; Jonas Paulius II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 25: AAS 95 (2003) p. 449–450.

- (229) *Žyd* 9, 11; plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 3: AAS 95 (2003) p. 435.
- (230) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 25: AAS 95 (2003) p. 449–450.
- (231) PAULIUS VI. Enciklika *Mysterium fidei*: AAS 57 (1965) p. 771.
- (232) Plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 25: AAS 95 (2003) p. 449–450.
- (233) Kanonų teisės kodeksas, 937 kan.
- (234) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 10: AAS 95 (2003) p. 439.
- (235) Plg. *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam*, 82–100; *Missale Romanum, Institutio Generalis*, 317; Kanonų teisės kodeksas, 941 kan. 2§.
- (236) JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Rosarium Virginis Mariae* (2002 10 16): AAS 95 (2003) 5–36, hic 2, p. 6.
- (237) Plg. TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. *Litterae Congregationis* (1997 01 15): *Notitiae*, 34 (1998) 506–510; APAŠTALIŠKOJI PENITENCIARIJA. *Litterae ad quedam sacerdotem* (1996 03 08): *Notitiae*, 34 (1998) 511.
- (238) Plg. APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 61: AAS 59 (1967) 571; *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam*, 83; *Missale Romanum, Institutio Generalis*, 317; Kanonų teisės kodeksas, 941 kan. 2§.
- (239) Plg. *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam*, 94.
- (240) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkoji konstitucija *Pastor bonus*, 65: AAS 80 (1988) 877.
- (241) Kanonų teisės kodeksas, 944 kan. 2§; plg. *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam, Praenotanda*, 102; *Missale Romanum, Institutio Generalis*, 317.
- (242) Kanonų teisės kodeksas, 944 kan. 1§; plg. *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam, Praenotanda*, 101–102;
- (243) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 10: AAS 95 (2003) p. 439.
- (244) *Rituale Romanum, De sacra Communione et de cultu Mysterii eucharistici extra Missam, Praenotanda*, 109.
- (245) Plg. ten pat, 109–112.
- (246) Plg. *Missale Romanum, in solemnitate sanctissimi Corporis et Sanguinis Christi Collecta*, 489.
- (247) Plg. DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Teologiniai principai, 3: AAS 89 (1997) 859.
- (248) Kanonų teisės kodeksas, 900 kan. 1§; plg. LATERANO IV SUSIRINKIMAS (1215 11 11–30) Cap. I: DS 802; KLEMENSAS VI. Ep. ad Mekhitar, *Catholicon Armeniorum Super quibusdam* (1351 09 29): DS 1084; TRIDENTO SUSIRINKIMAS. Sessio XXIII (1563 07 15). Mokymas ir kanonai apie Šventimų sakramentą, 4 sk.: DS 1767–1770; PIJUS XII. Enciklika *Mediator Dei*: AAS 39 (1947) 553.
- (249) Kanonų teisės kodeksas, 230 kan. 3§; JONAS PAULIUS II. Kalba simpoziume „Dėl pasauliečių bendradarbiavimo kunigų sielovados tarnyboje“ (1994 04 22), 2: *L'Observatore Romano* (1994 04 23); DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Įžanga: AAS 89 (1997) 852–856.
- (250) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Redemptoris missio*, 53–54: AAS 83 (1991) 300–302; DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Įžanga: AAS 89 (1997) 852–856.
- (251) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Dekretas *Ad gentes*, 17; JONAS PAULIUS II. Enciklika *Redemptoris missio*, 73: AAS 83 (1991) 321.
- (252) Plg. DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 8 str. 2§: AAS 89 (1997) 872.
- (253) Plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 32: AAS 95 (2003) p. 455.
- (254) Kanonų teisės kodeksas, 900 kan. 1§.
- (255) Plg. ten pat 910 kan. 1§; plg. taip pat JONAS PAULIUS II. Laiškas *Dominicae Cenaе*, 11: AAS 72 (1980) 142; DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 8 str. 1§: AAS 89 (1997) 870–871.
- (256) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 230 kan. 3§.
- (257) DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Instrukcija *Immensae caritatis*, Įžanga: AAS 65 (1973) 264; PAULIUS VI. Motu proprio *Ministeria quaedam* (1972 08 15): AAS 64 (1972) 532; *Missale Romanum, Appendix III: Ritus ad deputandum ministrum sacrae Communionis ad actum distribuendae*, 1253; DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 8 str. 1§: AAS 89 (1997) 870–871.
- (258) Plg. DIEVO KULTO IR SAKRAMENTŲ TVARKOS KONGREGACIJA. Instrukcija *Inaestimabile donum*, 10: AAS 72 (1980) 336; POPIEŽIŠKOJI KANONŲ TEISĖS KODEKSO AUTENTIŠKO AIŠKINIMO KOMISIJA. *Responsio ad propositum dubium* (1984 07 11): AAS 76 (1984) 746.
- (259) Plg. DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Instrukcija *Immensae caritatis*, 1: AAS 65 (1973) 264–271, hic 265–266; POPIEŽIŠKOJI KANONŲ TEISĖS KODEKSO AUTENTIŠKO AIŠKINIMO KOMISIJA. *Responsio ad propositum dubium* (1988 06 01): AAS 80 (1988) 1373; DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 8 str. 2§: AAS 89 (1997) 871.
- (260) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 767 kan. 1§.
- (261) Plg. ten pat, kan. 766.
- (262) Plg. DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 2 str. 3–4§: AAS 89 (1997) 865.
- (263) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Dies Domini*, ypač 31–51: AAS 90 (1998) 713–766, hic 731–746; Apaštališkasis laiškas *Novo millennio ineunte* (2001 01 06), 35–36: AAS 93 (2001) 290–292; Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 41: AAS 95 (2003) p. 460–461.

- (264) VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Dekretas *Presbyterorum ordinis*, 6; plg. JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 22, 33: AAS 95 (2003) p. 448, 455–456.
- (265) Plg. APEIGŲ KONGREGACIJA. Instrukcija *Eucharisticum mysterium*, 26: AAS 59 (1967) 555–556; DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Be kunigo atliekamų sekmadienio pamaldų vadovas *Christi Ecclesiae* (1988 06 02), 5 ir 25: *Notitiae* 24 (1988) 366–378, hic 367, 372.
- (266) Plg. DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Be kunigo atliekamų sekmadienio pamaldų vadovas *Christi Ecclesiae*, 18: *Notitiae* 24 (1988) 370.
- (267) Plg. JONAS PAULIUS II. Laiškas *Dominicae Cenaе*, 2: AAS 72 (1980) 116.
- (268) Plg. JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Dies Domini*, 49: AAS 90 (1998) 744; Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 41: AAS 95 (2003) p. 460–461; Kanonų teisės kodeksas, 1246–1247 kan.
- (269) Kanonų teisės kodeksas, 1248 kan. 2§; plg. DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Be kunigo atliekamų sekmadienio pamaldų vadovas *Christi Ecclesiae*, 1–2: *Notitiae* 24 (1988) 366.
- (270) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 33: AAS 95 (2003) p. 455–456.
- (271) Plg. DIEVO KULTO KONGREGACIJA. Be kunigo atliekamų sekmadienio pamaldų vadovas *Christi Ecclesiae*, 22: *Notitiae* 24 (1988) 371.
- (272) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 30: AAS 95 (2003) p. 453–454; plg. taip pat POPIEŽIŠKOJI KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS TARYBA. Ekumenizmo principų ir normų įgyvendinimo vadovas, 115: AAS 85 (1993) 1039–1119, hic 1085.
- (273) Plg. POPIEŽIŠKOJI KRIKŠČIONIŲ VIENYBĖS TARYBA. Ekumenizmo principų ir normų įgyvendinimo vadovas, 115: AAS 85 (1993) 1085.
- (274) Kanonų teisės kodeksas, 292 kan.; plg. POPIEŽIŠKOJI TEISĖS TEKSTŲ INTERPRETAVIMO TARYBA. *Declaratio de recta interpretatione can. 1335, secundae partis, C.I.C.* (1997 05 15), 3: AAS 90 (1998) 64.
- (275) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 976, 986 kan. 2§.
- (276) Plg. POPIEŽIŠKOJI TEISĖS TEKSTŲ INTERPRETAVIMO TARYBA. *Declaratio de recta interpretatione can. 1335, secundae partis, C.I.C.* (1997 05 15), 1–2: AAS 90 (1998) 63–64.
- (277) Dėl kunigų, gavusių dispensą nuo celibato – plg. TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. *Normae de dispensatione a sacerdotali caelibatu ad instantiam partis Normae substantiales* (1980 10 14), 5; plg. taip pat DVASININKIJOS KONGREGACIJA IR KT. Instrukcija *Ecclesiae de mysterio*. Praktiniai potvarkiai, 3 str. 5§: AAS 89 (1997) 865.
- (278) Šv. TOMAS AKVINIETIS. *Summa theol.* II, 2, q. 93, a. 1.
- (279) JONAS PAULIUS II. Apaštališkasis laiškas *Vicesimus quintus annus*, 15: AAS 81 (1989) 911; plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 15–19.
- (280) JONAS PAULIUS II. *Motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela*: AAS 93 (2001) 737–739; TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (281) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 1367 kan.; POPIEŽIŠKOJI TEISĖS TEKSTŲ INTERPRETAVIMO TARYBA. *Responsio ad propositum dubium* (1999 07 03): AAS 91 (1999) 918; TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (282) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 1378 kan. 2§ n. 1 ir 1379 kan. TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (283) Kanonų teisės kodeksas, 908, 1365 kan. TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (284) Kanonų teisės kodeksas, 927 kan. TIKĖJIMO MOKYMO KONGREGACIJA. Ep. ad totius Catholicae Ecclesiae Episcopos aliosque Ordinarios et Hierarchas quorum interest: de delictis gravioribus eidem Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis: AAS 93 (2001) 786.
- (285) Kanonų teisės kodeksas, 387 kan.
- (286) Ten pat, 838 kan. 4§.
- (287) Ten pat, 392 kan.
- (288) JONAS PAULIUS II. Apaštališkoji konstitucija *Pastor bonus*, 52: AAS 80 (1988) 874.
- (289) Plg. ten pat, 63: AAS 80 (1988) 876.
- (290) Plg. Kanonų teisės kodeksas, 1417 kan. 1§.
- (291) JONAS PAULIUS II. Enciklika *Ecclesia de Eucharistia*, 24: AAS 95 (2003) p. 449.
- (292) Plg. ten pat, 53–58: AAS 95 (2003) p. 469–472.
- (293) Plg. VATIKANO II SUSIRINKIMAS. Konstitucija *Sacrosanctum Concilium*, 14; plg. taip pat 11, 41 ir 48.
- (294) Plg. Šv. TOMAS AKVINIETIS. *Summa theol.* III, q. 64, a. 9 ad primum.
- (295) Plg. *Missale Romanum*, Institutio Generalis, 24.

Šventimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Birželio 5 d. Marijampolės bazilikoje vysk. Juozas Žemaitis MIC kunigystės šventimus suteikė Liublino marijonų kunigų seminarijos auklėtiniui **Andriui Šidlauskui MIC**. Ganytojas padėkojo Lenkijos marijonams už pagalbą ugdant kunigiškajai tarnystei vienuolijos kandidatus iš Lietuvos. Studijas šioje seminarijoje baigė ir prieš metus kunigu išventintas Tomas Miliauskas MIC, dabar dirbantis Vilniaus Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijoje. Kartu su vyskupu iškilmių Mišias koncelebravo 17 kunigų. Tarp jų – svečiai iš Liublino: marijonų kunigų seminarijos rektorius kun. Kazimierzus Pekas MIC, dvasios tėvas Walerianas Pozniakas MIC bei šeši neopresbiterio kurso draugai. Liturgijoje asistavo šios seminarijos auklėtiniai, o giedojo Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos klierikai.

-Vk-

Telšių vyskupijoje

Gegužės 30 d. Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ Telšių šv. Antano Paduviečio katedroje suteikė diakonato šventimus šiemis Telšių vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos akolitams: **Domui Gatautui** (gim. 1980), **Renatui Liuberskiui** (gim. 1980), **Kęstučiui Motiejaičiui** (gim. 1979), **Tadui Šepučiu** (gim. 1980), **Andriui Vaitkevičiui** (gim. 1980) ir **Vaidotui Vitei** (gim. 1980).

-T-

Paskyrimai

Kauno arkivyskupijoje

Neopresbiteris **Gintaras Blužas** paskirtas Kauno šv. Juozapo parapijos vikaru.

Kun. **Skaidrius Kondratavičius** atleistas iš Kauno šv. Juozapo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaru.

Kun. **Žydrūnas Paulauskas** atleistas iš Kauno Gerojo Ganytojo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Krakų šv. Mato, Gudžiūnų Švč. Jėzaus Širdies ir Pajieslio Švč. M. Marijos Liūdinčiųjų Guodėjos parapijų klebonu.

Sekminės Vilniuje

Gegužės 28–30 d. Vilniaus Kalvarijose vyko garsieji trijų dienų Sekminių atlydai. Gegužės 28-oji – kunigams ir vienuoliams skirta diena – prasidėjo Kryžiaus keliu nuo Marijos Sopulingosios koplyčios.

Vaikų ir jaunimo balsai skardėjo antrąją atlydų dieną, šeštadienį. Ryte šventė prasidėjo šv. Mišiomis prie Marijos Sopulingosios koplyčios, buvo einamas Kryžiaus kelias, vyko agapė, ilsėtasi prie XVII Kryžiaus stoties. Vaikams buvo skirta šventinė popietė. Jaunimui buvo surengta atskira programa, pasibaigusi šv. Mišiomis ir smagia vakarone prie laužo.

Gegužės 30-ąją – Sekminių dieną – Kryžiaus kelio procesiją vedė kardinolas A. J. Bačkis. Kartu ėjo Kalvarijų šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios klebonas kun. Kęstutis Latoža ir didžiulė minia tikinčiųjų. Ilgametę tradiciją turintys vieni iš svarbiausių atlydų Vilniaus arkivyskupijoje pritraukia minias tikinčiųjų.

Šv. Mišios prasidėjo 13 val. pievoje prie Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios, Mišių koncelebracijai vadovavo kardinolas A. J. Bačkis. Per pamokslą kardinolas kalbėjo apie Sekmines kaip Bažnyčios gimimą, citavo popiežių Jonų Paulių VI, sakydamas: „ko pirmiausia reikia šiai mūsų palaimintai ir mylimai Bažnyčiai? Jai labiausiai reikia Šventosios Dvasios, kuri yra jos gaivintojas, jos išskleistų burių vėjas, jos ramstis ir globėjas, stiprybės ir gyvybės versmė“. „Dėkokime Dievui už priklausymą jo Bažnyčiai. Priimkime Šventąją Dvasią, tai jos vardu šiandien Bažnyčia gali atleisti nuodėmes, ir jei būsime pajėgūs pasilikti Šventojoje Dvasioje, ji suteiks mums apaštališkosios misijos galią ir vienijančią meilę, kuri taip reikalinga šių dienų Bažnyčiai“, – sakė kardinolas. Po pamokslo kelioms dešimtims jaunuolių kardinolas A. J. Bačkis suteikė Sutvirtinimo sakramentą.

Sovietmečiu išsprogdintos Kryžiaus kelio koplyčios atstatytos 2002 metais, o 2003 m. Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčiai sugražintas relikvijorius, kuriame yra šv. Kryžiaus medžio dalelė. Po šv. Mišių kardinolas palaimino maldininkus su šia šv. Kryžiaus relikvija.

Pasak Kalvarijų bažnyčios klebono Kęstučio Latožos, svarbiausia yra ne pasidžiaugti ar pamatyti atstatytas koplyčias, bet patirti ypatingą Šventosios Dvasios veikimą, iš naujo apmąstyti Kristaus kančią. Todėl džiugu, kad tikintieji iš visos Lietuvos čia plūsta ne tik per Sekminių šventę, bet ir ištisus metus, ypač gegužės – rugsėjo mėnesiais, kai kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį einamas Kryžiaus kelias, aukojamos šv. Mišios. Bendruomenėmis arba pavieniui Kryžiaus kelias Vilniaus Kalvarijose pradeda eiti gegužės pirmą savaitgalį, Šv. Kryžiaus atradimo dieną, ir einamas iki rugsėjo 14 d., Šv. Kryžiaus išaukštinimo šventės.

Pal. J. Matulaičio parapijos socialinės veiklos neįgaliųjų integracijos padalinys „Atvira bendruomenė“ pakvietė Šventosios Dvasios atsiuntimo šventę sutikti kartu su neįgaliaisiais. Šventė prasidėjo šv. Mišiomis, kurias aukėjo kun. J. Sasnauskas OFM. Parapijos jaunimas šiltai pasitiko visus prie bažnyčios ir palydėjo arčiau altoriaus. Po šv. Mišių vyko smagus šventinis susitikimas. Susirinkusieji turėjo progą padainuoti ir pažaisiti kartu su pranciškoniškuoju jaunimu.

Su Sekminių švente sutapo paskutinioji festivalio „Skamba skamba kankliai“ diena, todėl sekmadienį po Bernardinų bažnyčios skliautais skambėjo tradicinės religinės giesmės, suteikusios progą ne tik prisiminti ar geriau susipažinti su senąja giedojimo tradicija Lietuvoje, bet ir kartu pa-

giedoti bei pasimelsti. Gausiai susirinkusius klausytojus pasveikino šios bažnyčios klebonas kun. Astijus Kungys OFM. Popietę vedė etnologė Gražina Kadžytė.

-sm, dk-

Komisijų ryšiams tarp Lenkijos ir Lietuvos vyskupų konferencijų susitikimas

Gegužės 25–27 d. Torūnėje (Lenkija) vyko eilinis komisijų ryšiams tarp Lenkijos ir Lietuvos vyskupų konferencijų susitikimas, kuriame dalyvavo arkiv. Wojciechas Ziemia, vyskupai Antonis Pacyfikas Dydcyzius OFM Cap., Jerzy Mazuras SVD, Jonas Ivanauskas, Rimantas Norvila, Juozas Tunaitis, Lenkijos marijonų provincijolas kun. Andrzejus Pakula ir Vilkaviškio vyskupijos kancleris mons. Juozas Pečiukonis.

Komisijų nariai pirmiausia susirinko sename Varmijos mieste Kętrzyne, aplankė garsią šiame krašte Swięta Lipka Marijos šventovę, Žalgirio mūšio vietą. Torūnėje svečius priėmė vietos vyskupas Andrzejus Wojciechas Suskis ir jo pagalbininkas vysk. Józefas Szamockis. Delegacija buvo supažindinta su senamiesčiu, pagal išlikusias architektūrines vertybes Lenkijoje nusileidžiančiu tik Krokuvai. Aplankytas beveik 40 tūkst. studentų turintis Torūnės universitetas, kuriame veikia ir Teologijos fakultetas. Dėmesį patraukė vyskupijos vadovaujamas Visuomenės dialogo centras, organizuojantis įvairias konferencijas, paskaitas, diskusijas, skirtas ne vien tikintiesiems. Svečiai taip pat lankėsi tarptautiniu mastu žinomoje observatorijoje (Torūnėje yra gimęs astronomas Mikalojus Kopernikas (1473–1543).

Komisijų ryšiams tarp Lenkijos ir Lietuvos vyskupų konferencijų nariai lygino Velykų ryto liturgijos ypatumus savuose kraštuose, aptarė naujų kandidatų ugdymo seminarijoje pirmaisiais metais organizavimą, kalbėjo apie eucharistinį pamaldumą ir jo santykį su gegužinėmis, birželinėmis pamaldomis.

Komisijų nariai apsilankė „Radio Maryja“ būstinėje, kur dalyvavo beveik valandą trukusioje tiesioginėje laidoje. Pusantros valandos tęsėsi tiesioginė laida per „TRWAM“ televiziją. Įvairius klausimus apie Bažnyčios situaciją Lietuvoje pateikė šių stočių klausytojai ir žiūrovai, esantys ne tik Lenkijoje, bet ir toli už jos ribų: juos domino Lietuvos vyskupų požiūris į Europos integraciją, Dievo gailėstingumo paveikslas Vilniuje perkėlimo klausimas ir kitos aktualijos.

-apn-

Rinkimai LMVAV Konferencijoje

Gegužės 28 d. Vilniuje buvo surengtas Lietuvos Moterų Vienuolijų Aukštesniųjų Vyresniųjų Konferencijos rinkiminis posėdis. Ta proga Vilniaus arkikatedroje, Šv. Kazimiero koplyčioje, Lietuvos kardinolas Audrys Juozas Bačkis aukko šventąsias Mišias.

Prieš prasidedant rinkimams, kadenciją baigianti Konferencijos pirmininkė ses. Aldona Dalgėdaitė nuoširdžiai padėkojo kardinolui Audriui Juozui Bačkui už tai, jog jis savo ganytojiškoje tarnystėje nuo pat pradžios domėjosi ir rūpinosi pašvęstojo gyvenimo asmenimis, visada atsižvelgdamas į jų poreikius bei sunkumus. Ses. A. Dalgėdaitė kardinolui taip pat dėkojo,

Kun. **Romualdas Ramašauskas** atleistas iš Krakių šv. Mato, Gudžiūnų Švč. Jėzaus Širdies ir Pajieslio Švč. M. Marijos Liūdinčių Guodėjos parapijų klebono pareigų ir išleistas darbuotis Lietuvos Respublikos Kariuomenės ordinariate.

-Kn-

Vilkaviškio vyskupijoje

Lietuvos kunigų marijonų provincijos vyresniojo kun. Vytauto Briliaus MIC prašymu, kun. **Andrius Šidlauskas** MIC paskirtas Marijampolės šv. arkangelo Mykolo parapijos vikaru.

-Vk-

Kaišiadorių vyskupijoje

Kun. **Juozapas Lunius** atleistas iš Nemajūnų parapijos klebono pareigų ir paskirtas šios parapijos altaristu.

Birštono parapijos klebonas kun. dek. **Jonas Dalinevičius** paskirtas Nemajūnų parapijos administratoriumi, reziduojančiu Birštone.

Kun. teol. dr. **Algirdas Jurevičius** paskirtas vyskupo vikaru, leidžiant dėstyti teologiją Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje ir reziduoti Kaišiadoryse.

-Kš-

Seminaras „Vienybės link“

Gegužės 21–23 d. Pal. J. Matulaičio vienuolyne Kaune katalikų bendruomenė „Naujoji Sandora“ surengė bendruomenėms seminarą „Vienybės link“, kurį vedė vedė G. Farley iš Pietų Afrikos, B. Clewette'as iš Austrijos ir R. Clarke'as iš N. Zelandijos. Seminare dalyvavo bendruomenės iš Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos. Pasak seminaro organizatorės A. Ivaškevičiūtės, tokių seminarų tikslas – sustiprinti bendruomenes ir maldos grupes keičiantis patirtimi su Lietuvos ir užsienio šalių bendruomenėmis.

Seminaro dalyviams buvo pristatytas Europos bendruomenių tinklas ENC (*European Network of Community*), gyvuojantis jau septinti metai ir esantis krikščioniškojo Europos tinklo RE-LaY dalimi. ENC kas dvejus metus rengia konferencijas skirtingose Europos šalyse, skatindama bendruomenių tarpusavio bendradarbiavimą ir naujai besikuriančių bendruomenių palaikymą. Taip pat susipažinta su krikščio-

niško Europos tinklo RELaY veikla. Šis tinklas puoselėja susitaikymą tarp krikščionių, evangelizaciją Europoje, pasauliečių lyderių ugdymą, jaunimo telkimą Evangelijai. Į jo veiklą įsitraukusi Lietuva ir dar 18 šalių.

B. Clewette'as, pats būdamas protestantas ir dirbdamas su katalikiška grupe „Jaunimo misijos“ krikščioniško susitaikymo srityje, pasidalijo savo išvalgomis apie nūdienos situaciją Austrijoje puoselėjant ekumeninį bendradarbiavimą. Pasak jo, nors tarp katalikų ir protestantų jaučiama įtampa, 1999 m. Šv. Stepono katedroje vykusio ekumeninio savaitės dėl krikščionių vienybės, kurios metu protestantai su katalikais kartu nešė į Austriją atkeliavusį Jaunimo dienų kryžių, padėjo suvokti, kad esame broliai ir seserys Kristuje. Svečias pakino bendruomenes bendradarbiauti su kitomis krikščioniškomis grupėmis, akcentuodamas geranoriškumo, pagarbos ir supratimo svarbą.

Seminare B. Clewette'as ir R. Clarke'as kalbėjo apie kiekvieno, ypač vadovo, atsakomybės prisiėmimo svarbą. Pasak seminaro vedėjų, itin svarbu imtis atsakomybės nebijant suklysti. Seminaro metu grupėse diskutuota apie ekumenizmą ir bendradarbiavimą.

-jp-

Paroda apie Pažaislį

Gegužės 20 d. Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje šios bibliotekos kultūrinių renginių vadovė R. Tamoliūnienė, norėdama atkreipti dėmesį į Pažaislio vienuolyno atsiradimo ir gyvavimo istoriją bei pasidžiaugti šiuo baroko meno šedevru minint 340-ąsias metines, kai buvo pasirašytas Pažaislio vienuolyno ansamblio fundacijos aktas ir pradėta jo statyba, surengė leidinių ir fotografijų parodas „Baroko pilnatis Pažaislio vienuolyno ansamblyje“ bei dailės parodas „Pažaislis mene“ pristatymą. Renginyje prasidėjo Šv. Pranciškaus Ksavero bažnyčios grigališkojo choralo grupės atliekamomis giesmėmis bei aktorius S. Bagaliūno perskaitytomis poetės J. Vaičiūnaitės eilėmis apie Pažaislį.

R. Tamoliūnienė pasidžiaugė, kad rengiant šią parodą, kurioje pasakojama apie Pažaislio ansamblio fundaciją, vienuolyno įsteigimą, Pažais-

kad jis LMVAV Konferencijai kurijos patalpose mielai suteikė būstinę, kuri čia veikė šešetą metų.

Kitai trejų metų kadencijai LMVAV Konferencijos pirmininke išrinkta ses. Ignė Marijošiūtė, Nekaltai Pradėtosios Švč. Mergelės Marijos vargdienų seserų kongregacijos generalinė vyresnioji, jos pavaduotoja tapo ses. Lina Striokaitė, Šventosios Šeimos seserų kongregacijos generalinė vyresnioji, Tarybos narėmis – ses. Saulė Lapėnaitė, Eucharistinio Jėzaus seserų kongregacijos generalinė vyresnioji, ses. Julita Žemeliauskaitė, Mergelės ir Kankinės šv. Kotrynos seserų kongregacijos provincijos vyresnioji, ses. Onutė Meškėnaitė, Kristaus Karaliaus seserų kongregacijos generalinė vyresnioji.

Naujoji Konferencijos pirmininkė ses. Ignė Marijošiūtė padėkojo kadenciją baigusiai pirmininkei už jos atsidavusį darbą ir kreipdamasi į Konferencijos nares išreiškė viltį, jog savo gyvenimą Dievui pašventusios moterys, vienuolių vadovės, bus visapusiškai aktyvios joms patikėtoje tarnystėje.

-ls-

Tarptautinės generalinių vyresniųjų sąjungos (UISG) plenarinis susitikimas Romoje

Gegužės 9–13 d. Romoje vyko Tarptautinės generalinių vyresniųjų sąjungos plenarinis susitikimas, kuriame dalyvavo 800 moterų kongregacijų vadovių iš 69 pasaulio šalių. Lietuvoje yra trylika nacionalinių kongregacijų, kurių generalinės vyresniosios galėtų priklausyti šiai Vatikano įsteigintai tarptautinei sąjungai. Susitikime dalyvavo ses. Lina Striokaitė, Šventosios Šeimos seserų kongregacijos generalinė vyresnioji.

Plenarinio susirinkimo tema „Moterys, Jėzaus Kristaus mokinės: sutaikinimo nešėjos pasaulin“ buvo parinkta pagal 2 Kor 5, 17–20: „Juk tai Dievas Kristuje sutaikino su savimi pasaulį <...> ir patikėjo mums sutaikinimo žinią <...> tarsi pats Dievas ragintų per mus“.

Baigiamojoje UISG deklaracijoje sakoma:

Gyvename kraštutinės prievartos laikais, kai desperatiškai jaučiamas vilties ir susitaikinimo poreikis. Mes, grupė moterų iš penkių kontinentų, atstovaujančios apie milijonui vienuolinių institutų narių, esame įsitikinusios, jog nėra svarbesnės misijos šiais laikais, kaip nešti pasauliui susitaikinimo viltį, kurios jis šaukiasi.

Tvirtai tikėdamos, jog Dievas trokšta susitaikinimo pasaulyje, nuolankiai išreiškiame savo visišką pasitikėjimą Juo, kaip visokio susitaikinimo, išgydymo bei atleidimo šaltiniu. Taip pat pripažįstame, jog nesame vienos, nes siekiame šio tikslo kartu su daugybės tikėjimų bei tradicijų tautomis, kurios karštai trokšta sutaikyto pasaulio.

Keliaujame kartu su kitais, būdamos pažeidžiamos bei dužlios, reikalingos nuolatinio atsivertimo, pripažindamos visų bendrą siekimą remiantis pamatiniais principais, kurie vadovautų mūsų gyvenimui, mylėti nedarant skirtumų ir ieškoti tiesos.

Norime ir išpareigojame gyventi susitaikinimo dvasia, bendradarbiauti tarpusavyje bei su kitomis organizacijomis, kurios siekia teisingumo, taikos, karų ir bet kokios prievartos formų pašalinimo, konfliktų sprendimo deramu būdu, kultūrų bei religijų dialogo. No-

rime skirti savo suvienytas jėgas teisingiems – pagrįstiems tarpusavio pagarba, tiesa, draša, atleidimu ir susitaikinimu – santykiams tarp žmonių kurti.

Tikime, jog solidarizuodamasi su kitais galėsime bendradarbiauti Šventosios Dvasios, keičiančios pasaulį, veikime.

Po plenarinio susirinkimo tris dienas vykusioje UISG asamblėjoje buvo parengti ir patvirtinti atitinkamoms institucijoms bei valstybių vadovams skirti raštai, kuriuose skatinama imtis deramų priemonių karui Irake užbaigti, Izraelio ir Palestinos konfliktui sureguliuoti bei raginama Europos Sąjungos konstitucijoje paminėti krikščionišką Europos šaknis.

-Is-

46-oji karių piligriminė kelionė į Lurdą

Gegužės 10–20 d. Lietuvos kariuomenės 40 žmonių delegacija – karininkai, karo akademijos kariūnai, civiliai tarnautojai, dirbantys krašto apsaugos sistemoje, kapelionai – vyko į kasmetinį piligrimų susibūrimą Lurde (Prancūzija). Šiomet taip susitinkama jau 46 kartą.

Tokie susibūrimai radosi dviejų kapelionų – tėvo Besomes (Prancūzija) ir tėvo Steigerio (Vokietija) – iniciatyva 1958 m. Taip tarsi buvo įgyvendintas įvairių Europos šalių krikščionių karių, išgyvenusių Antrojo pasaulinio karo tragediją priešingose stovyklose, noras susitaikymui bei bendrai maldai už taiką susitikti ir susivienyti Lurdo mieste.

Delegacija iš Vilniaus autobusu keliavo į Vieną, o iš ten toliau vyko specialiu traukiniu drauge su vokiečių ir austrų piligrimais. Šis laikas – tai puiki galimybė pabendrauti tarpusavyje bei su kitų valstybių kariais. Buvo organizuota speciali radijo laida, kurioje plačiau pristatyta Lietuva, jos kariuomenė bei ordinariatas. Kaip ir kasmet, pakeliui į Lurdą ir grįždami atgal piligrimai stabtelėjo bendrai maldai. Šiomet šv. Mišios buvo švenčiamos Freiburge (Vokietija) ir Neverse (Prancūzija).

Šių metų piligriminės kelionės tema „Viešpats yra mano uola“ kvietė karį peržvelgti ir apmąstyti savo gyvenimo pamatines vertybes, atrasti tai, kas netvirta ir laikina. Apie 15 tūkst. karių iš 32 valstybių Lurde vienijo maldos, jaunatviškumo, gyvenimo džiaugsmo ir vienybės dvasia. Kaip ir visada, šios piligriminės kelionės atidarymo vakaras buvo kupinas jaunystės veržlumo, muzikos garsų (dalyvavo apie dešimt karinių orkestrų iš skirtingų šalių).

Keturias dienas Lurde vyko daug šiam susitikimui skirtų renginių. Neišdildomą įspūdį padarė piligrimų gausa ir jų geranoriškumas bei atvirumas vieni kitiems, mokėjimas drauge melstis ir švęsti, daugybė ligonių ir invalidų, kurie, bičiulių padedami, įveikė tūkstančius kilometrų, kad atvyktų į šią šventovę. Lietuviai, vadovaujami kapelionų, šventė Eucharistiją, dalyvavo Kryžiaus kelyje, kur galėjo naujai pažvelgti į savo gyvenimo kelią Kristaus kryžiaus šviesoje. Sutaikinimo liturgijos metu kiekvienas turėjo progą įvertinti savo santykius su Dievu ir artimaisiais, atrasti tai, kas trukdo būti visaverčiu žmogumi. Stovyklavietėje piligrimai susitiko su kariuomenės ordinaru vysk. Eugenijumi Bartuliu.

Kaip ir kiekvienais metais, organizuota Švč. Sakramento procesija, buvo laiminami ligoniai ir invalidai, meldžiamasi už juos, vyko žuvusiųjų karių pagerbimo ceremonija bei įspūdinga Marijos garbei skirta procesija.

lio vienuolių istoriją, Gražiosios Meilės Motinos paveikslą, architektūros unikalumą, interjero puošybą ir t. t., ją konsultavo Pažaislio tyrinėtoja dr. L. Šinkūnaitė, atvirukais, nuotraukomis bei akvarelėmis ir tapybos darbais prie parodos prisidėjo D. Akstinas, fotografai R. Rakauskas, G. Česonis, dailininkai P. Stauskas, R. Vaitiekūnas, M. Mildažytė-Kulikauskienė ir kt. Parodoje taip pat panaudota bibliotekos fonduose saugoma medžiaga apie Pažaislį.

Dr. L. Šinkūnaitė atkreipė dėmesį, kad Pažaislio veržlus menas savo mįslinga trauka kviečia žmones čia vėl sugrįžti ir pajusti atspindėtą baroko pilnatvę, renesanso pasaulėjautą. Ji taip pat pasidžiaugė seserų kazimieriečių indėliu globojant Pažaislio ansamblį. Ses. kazimierietė J. Jonavičiūtė padėjo parodos rengėjams ir apžvelgė su Pažaisliu susijusią Lietuvos šv. Kazimiero seserų kongregacijos istoriją.

Pristatymas baigėsi filmo „Pažaislio idilės“ demonstravimu (scen. aut. N. Baužytė, rež. V. Kubilius), kurio sukūrimą inicijavo ir lėšas filmo pastatymui surinko JAV gyvenantis Pažaislio gerbėjas ir ne vienos programos iniciatorius bei rėmėjas A. Liepinaitis.

-jp-

„Sotas“ rūpinasi šeimomis ir jaunimu

„Sotas“ (socialinės tarnystės savanoriai) – tai visuomeninė organizacija, įsikūrusi Vilniaus arkivyskupijos Sielovados centre. Ši organizacija nuo 1991 m. rūpinasi socialiai apleistais vaikais ir paaugliais (dažniausiai gyvenančiais vaikų globos namuose, kai kurie iš jų turi tėvus). Šios tarnybos darbuotojai taip pat ieško šeimų, galinčių globoti tėvų apleistus vaikus, bent savaitgaliais pasikviesti juos į savo šeimas.

Organizacija yra parengusi įvairių socialinių igūdžių, savęs pažinimo, mokymosi bendradarbiauti ir geriau adaptuotis visuomenėje programų vaikų globos namuose gyvenantiems vaikams, kuriems dažnai tenka patirti socialinę izoliaciją.

„Sotas“ taip pat rūpinasi biologinėmis ir globojančiomis vaikus šeimomis: organizuojami susitikimai su psichologu, aptariamos aktualios pauglystės, bendravimo su vaikais ypa-

tumų, auklėjimo būdų bei jų įtakos vaiko asmenybės brandai temos. Tėvai ir globėjai turi galimybę konsultuotis su specialistais individualiai.

Ši organizacija nuo pat pirmųjų įsikūrimo dienų bendradarbiauja su Vaikų teisės apsaugos tarnyba, Vilniaus miesto savivaldybe, *Caritas* vaikų dienos centru, VŠĮ *Rafaelis* bei Italijos AVSI (Tarptautinės tarnystės savanorių asociacija) organizacija „Parama per atstumą“, teikiančia paramą socialiai remtiniams Lietuvos vaikams.

-dk-

Sielovados stotelės renginiai

Mokslo metams baigiantis studentai – Vilniaus pedagoginio universiteto Akademinės sielovados stotelės lankytojai – tris tylos, maldos bei susikauptimo dienas (gegužės 7–9 d.) praleido Inkūnų parapijoje, Anykščių rajone. Stovykla buvo pavadinta „Mes: Dievas, gamta ir aš“. Jaunuoliai nutarė pabūti tyloje, bent kelioms dienoms atsisakyti daugelio civilizacijos teikiamų malonumų – paliko namie mobiliuosius telefonus, nebuvo radijo ar TV, vakarus leido žvakių šviesoje. Sekmadienį visi kartu su parapijos žmonėmis meldėsi ir giedojo bažnyčioje.

Gegužės 14 d. studentai susipažino su unikalia Vilniaus šv. Mikalojaus bažnyčios architektūra ir istorija, lankėsi netoli Aušros Vartų esančioje Šventosios Dvasios cerkvėje.

Gegužės 21 d. buvo surengtas kūrybinis studentų poezijos ir autorinių dainų vakaras ant Trijų kryžių kalno. Jaunuoliai iki vėlumos dainavo, skaitė savo kūrybą, deklamavo. Prie jų prisidėjo ir dėstytojai.

-dk-

Chorelių šventė

Gegužės 21–22 d. Kaišiadorių vyskupijos Jaunimo centras Užuguostyje (Prienuj raj.) organizavo Kaišiadorių vyskupijos parapijų vaikų ir jaunimo chorelių šventę „Viešpats geras man!“. Renginyje dalyvavo 14 vyskupijos parapijų chorelių – iš viso daugiau kaip 120 vaikų ir jaunimo.

Gegužės 21 d. vakarą visi choreliai prisistatė Užuguosčio šv. apašt. Petro ir Pauliaus bažnyčioje giesme. Kitą dieną prieš pietus, po kunigo K. Palėšio įvado į katechezę, choristai, su-

Piligrimų susitikimą vainikavo sekmadienio Eucharistijos šventimas, iškilmingas uždarymas bei Vokietijos kariuomenės orkestro koncertas.

Lietuviai piligrimai už šią kelionę dėkingi vyriausiajam kapelionui plk. ltn. Juozui Gražuliui, gynybos atašė Vokietijoje plk. Jonui Vytautui Žukui, gynybos atašė Lenkijoje plk. ltn. Lionginui Sabaliauskui ir bičiuliams iš Vokietijos kariuomenės ordinariato.

-krb-

Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupė lankėsi Kielcuose

Birželio 3 d. kanclerio mons. Juozo Pečiukonio vadovaujama Vilkaviškio vyskupijos kunigų grupė lankėsi Kielcuose (Lenkija), kur vyko V tarptautinė bažnyčių statybos, įrengimo bei sakralinio meno paroda *SacroExpo-2004*. Ji buvo padalyta į 17 sričių, supažindinančių su bažnyčių projektavimo, remonto, aplinkos sutvarkymo, apsaugos galimybėmis, įvairių rūšių sakraliniu menu, taip pat – vargonais, liturginiais drabužiais bei vėliavomis, devocionalijomis, religiniais leidiniais, kanceliarijų bei multimedių įranga ir kitais reikmenimis. Savo produkciją pristatė daugiau nei 200 bendrovių ne tik iš Lenkijos, bet ir iš Čekijos, Ispanijos, Italijos, Olandijos, Slovakijos, Slovėnijos, Vokietijos.

Taip pat buvo surengta konferencija apie sakralinę architektūrą ir meną. Jos metu svarstyta, kaip turėtų būti įrengtos bažnyčios šioje konkrečioje Europos vietoje, kur susitinka kultūros ir krikščioniškos denominacijos, ir šiuo konkrečiu laiku, kai kyla grėsmė krašto identitetui ir jo tradicinėms vertybėms. Kartu su dvasininkija konferenciją vedė Lenkijos architektų asociacija.

Visą *SacroExpo-2004* renginį, trukusį tris dienas, globojo Lenkijos primas kard. Józefas Glempas, Kielcų vyskupas Kazimierz Ryczanas ir Lenkijos ekumeninės tarybos pirmininkas ortodoksų arkivyskupas Jeremiaszas (Jan Anchimiuk).

-apn-

Šeimų šventės Vilkaviškio vyskupijose

Palaimintojo Jurgio Matulaičio tėviškėje

Gegužės 22 d. Lūginės kaime (Marijampolės sav.), palaimintojo Jurgio Matulaičio tėviškėje, vyko Šeimų šventė, kurią rengiant bendradarbiavo Marijampolės savivaldybė ir Vilkaviškio vyskupija. Šia proga atnaujintas į Lūginę vedantis kelias.

Šventės dalyviai susirinko priešais koplyčią, ant kurios užrašytas palaimintojo Jurgio šūkis, kviečiantis pikta nugalėti gerumu. Šis pasirinktas devizas ir pati ganytojo asmenybė netiesiogiai byloja apie tikėjimo svarbą sprendžiant šiandienos šeimų problemas. Nors jauniausias – aštuntasis Lūginės Matulaičių šeimos vaikas anksti tapo našlaičiu ir patyrė daug vargo, krikščioniškųjų vertybių pamatas leido jam užaugti iškiliumi Bažnyčios ir Tėvynės žmogumi.

Pirmasis šventės akcentas buvo šv. Mišios, kurių koncelebracijai vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila. Jų metu giedojo Palaimintojo Jurgio Matulaičio kunigų seminarijos klierikai. Per pamokslą ganytojas priminė šeimos institucijos reikšmę, kurią pabrėžia ir šiemetinės Tarptautinės šeimos dienos šūkis: „Žmonėms reikia šeimų – vaikams reikia tėvų“.

Kad ši pagrindinė visuomenės ląstelė būtų sveika, vien materialinės gėrovės nepakanka: būtina ugdyti tikėjimą, moralę, pilietiškumą bei patriotiškumą. Vyskupas ragino valdžios žmones atkreipti dėmesį ne tik į problemiškas, bet ir į geras šeimas, jas visapusiškai remti, palaikyti ir skatinti.

Šventės metu Marijampolės savivaldybės meras Vidmantas Brazys įteikė padėkos raštus pavyzdingoms šeimoms. Susirinkusius pasveikino trumpam į renginį užsukęs laikinasis Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas. Vėliau koncertavo Marijampolės mišrus choras „Suvalkija“, vadovaujamas Virginijos Junevičienės, o pabaigoje visų laukė bendros vaišės.

Vilkaviškyje

Gegužės 30 d. Vilkaviškio dekanato šeimos centras surengė dekanato šeimų šventę „Kaip gerai, kad mes esame...“ Atvyko per 130 žmonių – po keletą skirtingų kartų šeimų iš beveik visų dekanato parapijų. Buvo daug jaunų porų su mažais vaikais, dalyvavo kelios sužadėtuosios poros.

Tą sekmadienį Vilkaviškio katedroje buvo švenčiami Sekminių atlydai ir vaikų Pirmoji komunija. Po šv. Mišių šeimos susirinko į parapijos salę. Visus pasveikino Vilkaviškio dekanas prelatas Vytautas Gustaitis. Tai pirmasis bandymas gražiausią pavasario mėnesį, minint Tarptautinę šeimos šventę, sukviesti katalikiškas šeimas pabūti drauge, pasidžiaugti ir pasidalyti savo jausmais. Tokie susibūrimai reikalingi, kad pasijaustumė stipresni šiandienos iššūkių akivaizdoje, kai valstybėje šeimos institucija nepakankamai įvertinama ir remiama, kai visuomenės komunikavimo priemonėse propaguojama partnerystė, pamirštama sutuoktinių atsakomybė ir įsipareigojimas vienas antram. Šias mintis toliau plėtojo ir moters – motinos vaidmenį nūdienos visuomenėje akcentavo renginio viešnia, Lietuvos šeimos centro lektorė, socialinių mokslų magistrė Nijolė Liobikienė. Šventėje taip pat dalyvavo Lietuvos šeimos centro direktorė Vijoleta Valantiejūtė.

Kunigas Arūnas Poniškaitis pasidalijo mintimis apie tai, kaip derėtų kiekvienam krikščioniui Dievo duotas dovanas pažadinti per malda, Atgailos sakramentą, palaikyti atvirumą Dievui. Šventosios Dvasios veikimu kiekvienas esame išgryninami kaip žmonės, kiekvienas atsiskleidžiame ir mokomės išlikti ištikimi pasirinktam keliui.

Šventės dalyviams šoko, dainavo bei grojo „Aušros“ vidurinės mokyklos mergaitės, šeimų nariai, Vaikų muzikos mokyklos mokytojai. Į šokio sukūrį visus kvietė Stasys Juškauskas, o mušamaisiais jam „talkino“ trimetis sūnus Joris. Šeimos vaišinosi prie savo susineštomis gėrybėmis padengto stalo.

Rengiantis šiai šventei, dekanato Šeimos centras kartu su „Santakos“ laikraščio redakcija ir Švietimo skyriumi rajono mokyklose buvo paskelbė rašinio ir piešinio „Aš myliu savo šeimą“ konkursą. Moksleivių piešiniais buvo papuošta salė, eksponuoti ir rašiniai, parengtas nuotraukų stendas iš Šeimos centro bei dekanato parapijų gyvenimo.

-bn-

Tarptautinė konferencija-seminaras apie krikščionybę, demokratiją ir posovietinį religingumą

Gegužės 28–30 d. Vilniaus akademinės sielovados centras Vilniaus jėzuitų gimnazijoje surengė tarptautinę konferenciją-seminarą tema „Krikščio-

siskirstę į grupes, diskutavo apie kūrinių, bendrystės ir sakramentinio gyvenimo prasmę bei grožį, svarstė, kokiais gyvenimo momentais jie gali pasakyti, kad Viešpats yra geras. Po katechezės su Užguosčio parapijos klebonu A. Tarasevičiumi renginio dalyviai šventė Eucharistiją.

-is-

Giesmių šventė Kretingoje

Gegužės 29 d., prieš Sekmines, Kretingoje vyko XIV bažnytinių vaikų ir jaunimo chorų šventė, į kurią susirinko jaunimas iš visos Lietuvos, net 39 chorai. Renginio dalyvius pasveikino br. Ewaldas Darulis OFM, Telšių vyskupijos bažnytinės muzikos šv. Cecilijos draugijos pirmininkas kan. E. Zulfas ir dvasios tėvas kun. S. Stumbra.

Skambant giesmėms, jaunuoliai didinga procesija įžengė į Kretingos bažnyčią, kur šv. Mišių aukai vadovavo Kretingos parapijos klebonas br. Ewaldas Darulis OFM, koncelebravo kan. E. Zulfas, kun. S. Stumbra ir kun. J. Rudys. Sakydamas pamokslą brolis Ewaldas OFM džiaugėsi matydamas tiek jaunų žmonių ir kvietė giesmininkus būti ištikimus Dievui. Šv. Mišių pabaigoje visi jaunimo ir vaikų chorai buvo apdovanojami šventės atminimo diplomais. Po šv. Mišių broliai pranciškonai visus vaišino arbata, bendravo su jaunaisiais giesmininkais.

-kss-

Moksleivių dainų ir šokių festivalis

Gegužės 29 d. Marijampolės municipaliniame dramos teatre buvo surengtas trečiasis 1–6 klasių moksleivių dainų ir šokių festivalis „Skleisk, vaikyste, sparnus Marijos žemėj – Lietuvoj“. Renginį organizavo Vilkaviškio vyskupijos Marijampolės dekanato Caritas ir Lietuvos pradinio ugdymo pedagogų asociacijos Marijampolės skyrius. Jame dalyvavo apie 300 moksleivių iš įvairių Kazlų Rūdos ir Marijampolės savivaldybių mokyklų, taip pat svečiai iš Lenkijos. Festivalis suteikia galimybę vaikams atskleisti savo muzikinį talentą, puoselėti krikščioniškas tradicijas.

Visus susirinkusius pasveikino Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Seimo narys Algis Rimas, Teisės instituto direktoriaus pavaduotojas Pet-

ras Ragauskas, Marijampolės savivaldybės Socialinių reikalų departamento direktorė Daiva Pankauskienė. Pagrindinems renginio organizatoriams – Stasei Požarskienei ir Liubai Stankevičienei – bei visų kolektyvų vadovams įteikti padėkos raštai.

-apn-

Minikonferencija „Nemuno“ redakcijoje

Kultūros ir meno savaitraštis „Nemunas“ gegužės 19 d. surengė minikonferenciją apie Kryžiaus kelio diskursą kultūros tradicijoje ir jo aktualizaciją nūdieniame visuomenės ir kalbos raidos kontekste. Diskusiją parengė ir moderavo kunigas ir poetas Skaidrius Kandravičius, mintimis dalijosi literatūrologas Ramutis Karmalavičius, muziejininkė ir poetė Aldona Ruseckaitė, rašytoja ir mokytoja Rita Vinciūnienė, „Nemuno“ bendradarbė poetė Dovilė Zelčiūtė. Apkirtojo stalo dalyviai aptarė pomoderniame diskurse apsitrynusias ribas tarp realios ir virtualios tikrovės, tarp gyvo sielvarto ir simuliakro, tarp gyvenimo ir teksto. Pasvėrus M. Gibsono ir S. Kandravičiaus Kryžiaus kelio interpretacijas, pripažintas estetikos perviršis etikos atžvilgiu nūdieniame mene.

Keliais žodžiais

Vilnius. Gegužės mėnesį buvo užbaigta vaikų meninio ugdymo programa, kurią organizavo Šv. Juozapo šeimų bendruomenė prie Bernardinų parapijos ir Gabijų ugdymo centras, prisiglaudęs Šv. Kryžiaus namuose ir vykdamas įvairias vaikų ugdymo programas Vilniaus mieste. 2–9 metų vaikams skirta programa vykdyta ištisus metus. Vaikai kartą per savaitę rinkdavosi į dailės ir vaidybos užsiėmimus bei sekmadienines pamokėles Bernardinų parapijoje, kur švėsdavo Mišias, gilindavosi į tikėjimo tiesas. Gegužės 17 d. ši programa baigta smagiu vaikų spektakliu „Coliukė“, improvizacijų vaidinimu bei dailės darbų paroda.

-dk-

Marijampolė. Gegužės 24 d. Marijampolės kolegijoje bendradarbiai, bičiuliai, draugai paminėjo kolegijos dėstytojo kompozitoriaus Ričardo Makūno 60-ąjį gimtadienį. Kūrybos vakare, kurį autorius pavadino „Mano

nybė, demokratija ir posovietinis religingumas“. Renginių rėmė ir jame aktyviai dalyvavo Vilniaus universitetas, Lietuvos teisės universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas, Vilniaus dailės akademija.

Plenarinėje sesijoje svečias iš Belgijos prof. H. Lombaertsas skaitė kartu su tėvu A. Saulaičiu SJ ir dr. R. Rachlevičiūte parengtą pranešimą „Pokomunistinis religingumas ir Bažnyčios vieta dabartinėje Lietuvoje“. Svečias apžvelgė dabartinę krikščioniškųjų vertybių sklaidą ir raiškos būdus dabartinėje Europoje, keldamas šiandien neretai girdimą klausimą, ar Europa apskritai dar tebėra krikščioniška. Pasak svečio, atsakymo į šį klausimą turėtume ieškoti visi krikščionys, kurie ir esame atsakingi už tai, kad šios vertybės būtų atgaivintos tiek Europoje, tiek posovietinėje erdvėje. Prelegento nuomone, didžiausiu pavojumi šiandien tampa religinis abejingumas, kai dauguma žmonių arba tik formaliai išpažįsta esą tikintys, arba pabrėžia, jog jie nepriklauso jokiam religiniam judėjimui, nors ir sakosi besidomį religija. Anot pranešėjo, krikščioniškosios vertybės seniai nebėra svarbiausios šiandieniam mūsų gyvenime – tiek švietimo, tiek ugdymo, tiek valstybės valdymo srityje, o tai irgi galima pavadinti religiniu abejingumu. Profesorius apžvelgė, kaip skirtingai religinės vertybės buvo suvokiamos įvairiais laikotarpiais. Kalbėdamas apie krikščioniškųjų vertybių atgaivinimą, svečias iš Belgijos sakė, kad svarbiausia – iš naujo pažvelgti į teigiamus ir neigiamus pastarųjų dešimtmečių įvykius ir permąstyti pamatines religines vertybes bei galimą ir esamą jų įtaką šiandienos pasaulyje. Antrąją konferencijos dieną prof. H. Lombaertsas pasidalijo išvalgomis, kaip krikščioniškoji akademinė bendruomenė konstruktyviai ir kūrybingai galėtų prisidėti prie demokratijos kūrimo.

Dr. Rasa Bieliauskaitė (VU) apibūdino demokratinio auklėjimo broožus, kurie teigiamai veikia vaiko asmenybę, skatina jo atsakomybę. Menotyriminkė dr. R. Rachlevičiūtė (VDA) ieškojo sąsajų tarp posovietinio religingumo ir dailės.

Teol. lic. A. Saulaitis SJ skaitė pranešimą tema „Bažnyčios vieta šiandieninėje visuomenėje“. Jis kalbėjo apie sovietmečiu gimusių ir augusių žmonių ir jaunosios kartos požiūrio į daugelį dalykų (į religiją, teisingumą, įstatymų laikymąsi, pasitikėjimą, žiniasklaidą ir t. t.) skirtumus. Katalikiškumas jau nėra suprantamas vien tik kaip pamaldumas. Šiandien atsiranda vis daugiau organizacijų, skleidžiančių krikščioniškas vertybes ir padedančių jas įgyvendinti. Būtina leisti žmonėms pajusti, kad kiekvieno nuomonė gali būti įtakinga ir svarbi. Todėl šiandien ypač reikėtų palaikyti tas veiklos kryptis, kurios tiek skleidžia krikščioniškas vertybes, tiek pačios aktyviai stengiasi jas įgyvendinti.

Prof. V. Aramavičiūtė (VU) kalbėjo apie ugdymo vaidmenį šiuolaikinėje realybėje. Prof. E. Martišauskienė (VPU) gvildeno Bažnyčios įtaką ugdymo procese. Dr. P. Subačius apžvelgė, kokį vaidmenį Katalikų Bažnyčia vaidina permainų Europoje. Dr. J. Srėbalius (VGTU), kalbėjęs apie tautinę savimonę bei jos ugdymo galimybes, nagrinėjo globalizacijos iššūkius tautiškumui.

Sekmadienį konferencija baigėsi Eucharistijos šventimu Šv. Jonų bažnyčioje. Šv. Mišias aukojo kun. A. Baniulis SJ.

-dk-

Žygis „Už gyvybę“

Birželio 6 d. Šiaulių vyskupijoje organizuotas tradicinis maldos žygis „Už gyvybę“. Šį kartą renginys prasmingai sutapo su Lietuvoje švenčiama Tėvo diena.

Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio ir vyskupijos Katalikių moterų organizacijos iniciatyva organizuojami žygiai vyksta kasmet birželio pradžioje ir atkreipia visuomenės dėmesį į didžiausią Dievo žmogui duotą dovaną – gyvybę. Žygių metu meldžiamasi už negimusius kūdikius, jų tėvus ir medikus, prisidėjusius prie to, kad vaikai neišvystų pasaulio šviesos.

Daugiausia į žygi susirinko Katalikių moterų organizacijos narių iš įvairių Šiaulių vyskupijos parapijų, buvo ir jaunimo organizacijų atstovų – būsimųjų šeimų kūrėjų, kurie šiame žygyje buvo itin laukiami ir į kurių sąmoningumą dedamos pačios didžiausios Bažnyčios viltys.

Maldininkų kolona nuo Šiaulių katedros pajudėjo į Kryžių kalną. Kolonos priešakyje su dideliu kryžiumi ėjo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Beveik 14 kilometrų šiltą birželio popietę maldininkai įveikė per tris valandas. Visą kelią buvo kalbamas rožinis, giedamos giesmės ir litanijos.

Maldininkai, pasiekę Kryžių kalną, pirmiausia stabtelėjo prie popiežiaus Jono Pauliaus II dovanotojo kryžiaus. Kryžių kalno prieigose, netoli koplytėlės, kuri buvo pastatyta laukiant Šventojo Tėvo vizito 1993 metais, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šventas Mišias ir pasakė jaudinantį pamokslą gyvybės intencija. „Kiekvienas kūdikis yra Dievo dovana, – kalbėjo vyskupas. – Ir jis yra pašauktas gyventi. Be galo norėtusi, kad į pasaulį ateinantis mažas žmogus būtų laukiamas ir savo mamos, ir tėčio, kad niekam ir niekada netaptų našta“. Primindamas, kad pirmasis birželio sekmadienis yra Tėvo diena, Šiaulių ganytojas ragino visus tėvus būti rūpestingais ir pasiaukojusiais tėvais, tvirta užuovėja savo šeimų nariams, patikimais patarėjais savo vaikams.

Mišių metu karštai melstasi už šeimas, kurios suklydo ir, deja, pasirinko ne gyvybės kelią – maldoje joms prašyta Viešpaties gailestingumo ir atleidimo.

-Iz-

Vadovėlio pristatymas

Gegužės 21 d. Kardinolo V. Sladkevičiaus memorialiniame muziejuje Kaune buvo pristatytas VDU Katalikų teologijos fakulteto dėstytojo kun. R. Dulskio vadovėlis „Pašaukimų teologija ir pastoracija“, skirtas Katalikų teologijos fakulteto magistrinių pastoracinės teologijos studijų studentams bei gretimų teologijos mokslo disciplinų – dvasingumo teologijos, dogmatikos, krikščioniškosios etikos, pastoracinės teologijos – dėstytojams ir studentams. Kauno Vytauto Didžiojo universiteto išleistame leidinyje pasidalyta išvalgomis apie pašaukimų įvairovę, aprėpiant bendrąjį, specialiuosius bei asmeninius pašaukimus.

Knygos pristatymo metu Kauno kunigų seminarijos rektorius kun. A. Žukauskas, remdamasis savo patirtimi, pašaukimą įvardijo kaip žmogui suteiktą Dievo malonę. Pasak jo, šis kun. R. Dulskio išsamiai ir kruopščiai parengtas veikalas yra pirmasis žingsnis teologinėje aplinkoje, teologine ir pastoracine prasme liudijantis, kas yra pašaukimas. Rašytoja ir mokytoja A. Gricienė prisiminė kun. J. Zdebskį ir akcentavo motinos vaidmenį ieškant gyvenimo prasmės.

Knygos autorius sakė norėjęs pabrėžti visuotinio pašaukimo svarbą, nes Dievas trokšta kalbinti žmogų per visą jo gyvenimą. „Kiekvienas žmogus, pašauktas intymiam ryšiui su Dievu, turi jį gilinti: tai pasiekama viso gyvenimo auka“, – sakė kun. R. Dulskis.

laivas“, skambėjo jo brandžiausia pastarųjų metų sakrali ir pasaulietinė muzika. Ją atliko Marijampolės kultūros centro mišrus choras „Suvalkija“, Vilkaviškio kultūros centro ir katedros kamerinis choras, dainavo Kauno muzikinio teatro solistė G. Pečkytė-Vilkeliene, Vilkaviškio „Aušros“ vidurinės mokyklos 11 klasės mokinė J. Zaveckaitė. Kompozitorius šį koncertą ir ypač pirmąjį jame atliktą kūrinį – kantatą „Mano širdis į Tave, Viešpatie, kyla“ pavadino padėka už tai, kad Viešpats muzikos garsais nuklojo gyvenimo kelią. Kiekvieną sekmadienį Ričardo Makūno muzika skamba Vilkaviškio katedroje.

-bn-

Kazlų Rūda. Gegužės 30 d. Švč. Jėzaus Širdies parapijos bažnyčioje per sumos šv. Mišias buvo meldžiamasi už Marijos legiono, šventusio savo dešimtmetį, narius. Ši organizacija, pasivadinus „Aušros žvaigždės“ vardu, įkurta 1994 metais Sekminių dieną. Šiuo metu Marijos legiono prezidiumą sudaro 7 aktyvieji nariai ir 50 maldos pagalbininkų. Ta proga šv. Mišias aukojo ir pamokslą pasakė parapijos klebonas kun. Tadas Vallianas, vadovaujantis legiono veiklai nuo pat jo įsisteigimo pradžios. Po šv. Mišių nemažas Marijos legiono narių būrys susitiko jaukioje klebonijos svetainėje. Legiono prezidiumo pirmininkė apžvelgė legiono įsisteigimo ir veiklos aplinkybes, visų legionierių vardu padėkojo dvasios vadui kun. T. Vallianui. Marijos legiono nariai ir bičiuliai drauge meldėsi, šventė agapę, kvietė maldos pagalbininkus aktyviau įsitraukti į legiono veiklą.

-vf, rm-

Vilnius. Birželio 6 d., minint Tėvo dieną, Vilniaus bernardinų bažnyčioje brolių pranciškonų iniciatyva surengtas koncertas, kurį transliavo Lietuvos televizija. Jame dalyvavo J. Leitaitė, B. Petrikytė, R. Juzukonytė, V. Kovaliovas, S. Sasnauskas, D. Staponkus, Č. Gabalis, R. Čivilytė, Lietuvos radijo ir televizijos lengvosios muzikos orkestras, Vaikų muzikos grupė, vadovaujama A. Peniko, Bernardinų bažnyčios jaunimo choras „Vagabondo“. Bažnyčią savo piešiniais išpuošė Vilniaus vaikų ir jaunimo dailės mokyklos sukviesti vaikai. Koncertą vedė kun. Astijus Kungys OFM.

Nauji leidiniai

Vaiko Krikštas: knyga tėvams ir krikštatėviams. Vilnius: Aidai, 2004. – 55 p., iliustr.

Knygelės tikslas – padėti tėvams ir krikštatėviams pasirengti vaiko Krikštui. Leidinyje pateikta medžiaga skatina mąstyti apie tikėjimo ir gyvenimo ryšį. Leidėjai parinko Šventojo Rašto ištraukų, minčių iš Katalikų Bažnyčios katekizmo ir maldų, įvedinančių skaitytojus į Krikšto temą.

Gerald G. May. Priklausomybė ir malonė: meilė ir dvasingumas gydant priklausomybės ligas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2004. – 266 p.

Šioje studijoje tyrinėjama priklausomybės psichologija ir fiziologija, ją lemiantys prisirišimo procesai ir priklausomybės bei dvasinio sąmoningumo santykis. Autorius pabrėžia, kad būname priklausomi ne tik nuo tokių medžiagų kaip alkoholis ar narkotikai, bet ir nuo darbo, sekso, pareigų vykdymo, atsakomybės, santykių su artimaisiais.

Bernhard Häring. Kunigas šiandien: kritika ir padaršini-mas. – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2004. – 152 p.

Knygoje išmaniai gvildenama sudėtinga tema: koks kunigo vaidmuo dabarties Bažnyčioje? Pasitelkus Bibliją aiškinama, kaip Jėzus ir Naujojo Testamento teologija supranta kunigystę. Parodomi kunigystės pakilimo ir nuosmukio laikotarpiai Bažnyčios istorijoje. Autorius skatina kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, aptaria kunigo pašaukimą ateities Bažnyčioje.

Antonio Fanuli. Ar pažįsti Jėzų? – Vilnius: Katalikų pasaulis, 2004. – 62 p.

Nedidelės knygelės autorius glaustai pasakoja, kas Jėzuje jam daro didžiausią įspūdį. Jis kalba apie Jėzų kaip apie laisvą žmogų: laisvą nuo minios, saviškių, meilikavimų, mąstymo stereotipų, nebijantį grasinimų; atskleidžia jį kaip Mesiją ir Gelbėtoją.

Pasak knygos pristatyme dalyvavusio dr. kun. A. Žygo, kalbant apie naujus pašaukimus naujoje Europoje, labai svarbu suvokti, kad kiekvienas iš mūsų pašauktas būti ten, kur esame. Kun. R. Dulskio vadovėlių „Pašaukimų teologija ir pastoracija“ kun. A. Žygas pavadino pašaukimų teologijos sinteze. Savo išvalgomis apie pašaukimus į pašvęstąjį gyvenimą pasidalijo ir arkiv. S. Tamkevičius. Popietės metu skambėjo Urbanavičių šeimos atliekamos dainos bei akordeono muzika.

-jip-

Renginiai Klaipėdoje

● Gegužės 7 d. Klaipėdoje vyko regioninis forumas „Dvasingumo sklaida visuomenės sociokultūrinių interesų erdvėje“. Jo dalyviai – Bažnyčios, teisėsaugos, verslo, aukštųjų ir bendrojo lavinimo mokyklų atstovai. Forumo metu išklaudyta per 10 pranešimų labai įvairia tematika.

● Gegužės 11 d. Šv. Juozapo Darbininko parapijos Katechetikos centre susirinkę tikybos mokytojai kartu su vyskupo vikaru kun. P. Smilgiu kalbėjosi apie aktyvaus dalyvavimo parapijos gyvenime svarbą, paparinės katechezės poveikį vaikams ir paaugliams, bendradarbiavimo su etikos mokytojais privalumus. Išklaudyti mokytojų D. Misiukonienės ir S. Urbonienės pranešimai.

● Gegužės 12 d. Klaipėdos I. Simonaitytės pagrindinėje mokykloje vykusioje etikos mokytojų konferencijoje apie vaikų kūrybiškumo ir kritinio mąstymo ugdymą dalyvavo ir tikybos mokytojai. Konferencijos organizatoriai puoselėjo mintį apie abiejų disciplinų mokytojų glaudesnę bendradarbiavimą.

● Gegužės 15 d. *Caritas* ir Dvasinės pagalbos jaunimui centro iniciatyva Šv. Juozapo Darbininko parapijoje paminėta Pasaulinė šeimų diena. Ji prasidėjo Šv. Juozapo Darbininko bažnyčioje šv. Mišiomis. Joms pasibaigus, parapijos salėje koncertavo *Caritas* vadovės R. Senkienės rūpesčiu šventėje dalyvauti pakviesti neįgalūs ir sveiki vaikai. Šventės dalyvius pasveikino LR Seimo narys Vaclovas Stankevič, renginio dalyviams ir organizatoriams padėjo parapijos klebonas Saulius Damašius.

● Gegužės 15 d., vykdant projektą „Klaipėdos krašto etnokultūra“, Klaipėdos šeimos centro iniciatyva Marijos Taikos Karalienės parapijos vaikams buvo pakviesti dalyvauti išvykoje po Mažąją Lietuvą.

● Gegužės 19 d. norinčius dalyvauti ekumeniniame vakare sukviestą „Jaunimo misija“. Šio vakaro vedėjai – pasaulinės komandos „Kerygma“ nariai. Atvykusieji į susitikimą išgirdo, kaip skelbiamas tikėjimas Europos šalyse, Indijoje, Filipinuose. Dalytasi mintimis apie naujos evangelizacijos Europoje būtinybę ir pašaukimus.

● Gegužės 30 d. po Klaipėdos bažnyčias keliavo kryžius ir maldininkai, susiruošę į kasmetinį tradicinį žygį po Lietuvą. Šį kartą žygis skirtas jubiliejiniams Šv. Kazimiero metams paminėti. Piligrimai aplankys daugelį parapijų. Kelionė, kurią organizuoja kun. G. Naudžiūnas, truks mėnesį. Galutinis kelionės punktas – Vilnius.

-dm-

KRYŽIUS – PRISIKĖLIMO KELIAS

12 eilinis sekmadienis (C)

Zch 12, 10–11; Gal 3, 26–29; Lk 9, 18–24

Apaštalas Paulius aršiai stoja į kovą su galatų bendruomenės nariais, siekiančiais grįžti prie žydiškųjų praktikų ir net primesti jas iš pagonių kilusiems tikintiesiems. Kitais atvejais Paulius neįsitraukia į nereikalingas diskusijas, pavyzdžiui, ar dera vyrui nešioti ilgus plaukus. Jis išsisuka iš tokių neesminių ginčų: „Jei kas dar norėtų ginčytis, težino, jog nei mes neturime tokio papročio, nei Dievo Bažnyčios“ (plg. *1 Kor 11, 13–16*). Tačiau polemikoje su galatais paliečiama pati Evangelijos šerdis. Pabrėždamas, jog žmonės nuteisinami „ne įstatymo darbais, o tik tikėjimu į Jėzų Kristų“ (*Gal 2, 16*), Paulius beatodairiškai stoja ginti Viešpaties reikalo. Iš jo širdies kyla drąsūs, meile degantys žodžiai.

Praėjus dviem tūkstantmečiams krikščionybės istorijos nuteisinimas įstatymo darbais mums gali atrodyti nebeaktualus. Tačiau pažvelgę įdėmiau savo gyvenime aptinkame tokių santykio su Dievu apraiškų, kur tas santykis grindžiamas nuteisinimo logika. Pagal tokią mąstyseną nuodėmė yra tarsi skola. Siekiant teismo pakanka tik grąžinti skolą gerais darbais. Taip mąstydami esame panašūs į anuos žydžiuojančius galatus. Iš tikrųjų tas nuteisinimas, apie kurį kalba Paulius, yra įgyjamas tik tikėjimu ir veda mus į kitą pasaulį – kur duodama dovanai, o ne apmokamos skolų sąskaitos. Per tikėjimą Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dievas apsireiškė mums kaip Jėzaus Kristaus Tėvas ir tampa mūsų Tėvas. Šitaip mes peržengiame savo vargingumo bedugnę: vien pasitikėjimas Kristumi laiduoja, kad nenuopulsime ir ateisime pas Tėvą. Tikėjimas į Jėzų perkeičia mūsų santykį su Dievu: Dievas tampa mūsų Tėvu, o mes, jo kūriniai, tampame jo vaikais.

Krikštas įgyvendina visų tikinčiųjų į Jėzų Kristų vienybę. Visus religinius, socialinius ar lyties skirtumus pranoksta aukščiausia Dievo vaikus vienijanti malonė: „Nebėra nei žydo, nei graiko; nebėra nei vergo, nei laisvojo; nebėra nei vyro, nei moters: visi jūs esate viena Kristuje Jėzuje!“ Šie Pauliaus žodžiai yra vieni revoliucingiausių jo skelbime. Jų radikalumas kelia nuostabą net šiandien, belieka įsivaizduoti ano meto aplinką. Žydų viršenybė pagonių atžvilgiu buvo tiesiog juntamai įdiegta išrinktosios tautos širdyse. Tačiau Evangelijos šviesa tokia gyva, kad ji sulygina žydą „mokytoją“ su „neišmanančiais“ ir „kūdikiškais“ pagonimis (plg. *Rom 2, 19–20*). Šis revoliucingas tekstas kartais pasitelkiamas siekiant įrodyti visų tikinčiųjų lygybę ar net pagrįsti feministinio atspalvio teologijos teiginius. Žinoma, moters vieta Bažnyčioje turi būti nuolat apmąstoma, lygiai taip pat svarbi visų tikinčiųjų lygybė. Tačiau apaštalo Pauliaus tekstas pranoksta šią problematiką. Kalbėdamas apie Kristaus kūną, apaštalas Paulius leidžia pakankamai tiksliai suvokti, jog neturi omenyje lygybės. Veikia priešingai. Jis ragina kiekvieną iš mūsų laisvai plėtoti savo asmenybės turtingumą ir įgyvendinti Kristaus kūne savo būdingą pašaukimą. Sekant Pauliaus mintimi, „apsivilkti Kristumi“ anaiptol nereikia apsivilkti uniformą, padarančią mus panašius ir lygius. Tai reiškia apsivilkti malonę, kuri mus perkeičia ir veda į išganymą pagal kiekvieno turimą skirtingumą. Uniformiškumas sugriautų Bažnyčios kūną, o įvairovė ir malonė statydina jį (plg. *1 Kor 12, 12*). Kristuje vyras išlieka visapusiška vyriška asmenybe, o moteris išlaiko visą moteriškojo pašaukimo turtingumą. Tiesa, ši Naujojo Testamento žinia skelbia nuostabią lygybę, kuri pagal graikiškąją tradiciją vadinama *homotimia*, t. y. lygus garbingumas prieš Dievą. Tai pati didžiausia garbė, galinti tekti žmogui: būti Dievo vaikais Jėzuje Kristuje.

Šio sekmadienio Evangeliją sudaro trys perikopės: Petro tikėjimo išpažinimas, pranašavimas apie kančią ir Jėzaus sekimo sąlygos. Šios trys perikopės drauge grupuojamos ir Morkaus bei Mato evangelijose. Tai liudija jų kilmę iš senos tradicijos. Jos susijusios tiek tarpusavyje, tiek su mūsų dabartimi. Aprašydamas Petro tikėjimo išpažinimą, Lukas nenurodo jo geografinės vietos, kaip Morkus ar Matas, kurie pažymi, jog tai vyko Pilypo Cezarėjos apylinkėse (plg. *Mk 8, 27; Mt 16, 13*). Nors Lukui nerūpi geografinės detalės, jis rūpestingai pabrėžia, kad Jėzus vienuoje meldėsi. Į Jėzaus klausimą: „O jūs kuo mane laikote?“ evangelijose pateikiami skirtingi atsakymai. Ankstyviausia, atrodo, evangelisto Morkaus tradicija: „Tu esi Mesijas“. Lukas patikslina savo žinią graikų skaitytojams ir į Petro lūpas įdeda išpažinimą: „Dievo Mesijas“ (plg. *Lk 9, 20*). Luko skaitytojams jau žinomas titulas „Viešpaties Mesijas“ – taip šventykloje seneliui Simeonui buvo pristatytas kūdikis Jėzus (*Lk 2, 26*). Evangelistas Lukas patvirtina, kad Jėzus, kaip Mesijas – Kristus, priklauso Izraeliui. Jis įgyvendina išrinktosios tautos viltis. Mato evangelijoje Petro atsakymu išsamiausiai išpažįstamas krikščioniškosios bendruomenės tikėjimas: „Tu esi Mesijas, gyvojo Dievo Sūnus“ (*Mt 16, 16*). Mato evangelijoje, ankstesniame skyriuje, apaštalai

jau išpažino dieviškąją Jėzaus sūnybę. Evangelistas siekia sustiprinti Petro išpažinimą, kad jis būtų dar išsamesnis už Dvylikos išpažinimą.

Petro dėka žinome, kad Jėzus yra Mesijas. Tačiau lieka klausimas – ar jis panašus į zelotų laukimą karingą išvaduoją, ar fariziejų įsivaizduotą Įstatymo mokytoją? Jėzus atsako į šį klausimą paskelbdamas apie savo kančią. Luko evangelijoje dažnai užsimenama apie tragišką Jėzaus likimą. Trijose vietose apie tai sistemingai pranašaujama. Pranašystės apie būsimą Jėzaus kančią ir mirtį randamos ir kitose sinoptinėse evangelijose. Šio sekmadienio skaitinyje yra pirmoji iš tų trijų pranašysčių. Ji ženklina lemtingą Jėzaus gyvenimo virsmą. Įpusėjęs viešajai tarnystei ir nuolat patiriant aršų Rašto aiškintojų ir fariziejų pasipriešinimą, Jėzus vis aiškiau suvokia visiems Dievo pasiuntiniams tenkantį likimą. Jis žino esąs Viešpaties tarnas ir drauge suvokia, kokie kentėjimai ir mirtis laukia Viešpaties tarno pagal Izaijo pranašystę (*Iz 53*). Jėzus vadino save Žmogaus Sūnumi, tačiau žinojo, kad Dievui priešiškos jėgos sieks nužudyti taip besivadinantį (*Dan 7*).

Paskutinė perikopė skirta tiesiogiai mums. Jėzaus mokiniui nepakanka panėšėti kryžių kartą gyvenime, jis turi imti kryžių kasdien. Evangelistas Lukas taip pat pabrėžia, kad šis kvietimas taikomas visiems. Evangelistas Lukas niekur nepabrėžia kitų Naujojo Testamento autorių minties, kad Jėzus mirė už mūsų nuodėmes. Lukui būdinga krikščioniškąjį išganymą pabrėžtinai sieti su Prisikėlimu. Jėzaus kryžiaus kelias yra Prisikėlimo kelias. Kiekvienas mokinys turi sekti Jėzaus nubrėžtu keliu.

TRYS PAŠAUKIMO PAVYZDŽIAI

13 eilinis sekmadienis (C)

1 Kar 19, 16. 19–21; Gal 5, 1. 12–18; Lk 9, 51–62

Artėja laikas, kai Jėzus bus „paimtas iš pasaulio“. Jėzus ryžtingai nukreipia savo žingsnius į Jeruzalę, atverdamas kelią skausmingai įvykių raidai. Po nesvetingo sutikimo Samarijos kaime trys sutikti žmonės pareiškia norą sekti Jėzų. Evangelijos mintį suvokti padeda skaitinys iš Laiško galatams. Apaštalas Paulius rašo apie laisvę kaip brangiausią Jėzaus atneštą dovaną. Atrodo, kad šiandien laisvės reklamuoti nereikia. Kiekvienas nori būti išgirstas ir gerbiamas, savarankiškai tvarkytis visose gyvenimo srityse. Įdomu, kad vos prabilęs apie laisvę apaštalas Paulius įspėja dėl jos trapumo: „Tad stovėkite tvirtai ir nesiduokite vėl įkinkomi į vergystės jungą!“ Pasirodo, šią brangią dovaną sunku pakelti. Gavę laisvę esame gundomi naudoti ją savanaudiškai. Paulius piktnaudžiavimą laisve vadina „pataikavimu kūnui“. Tai gali būti mus pavergianti intelektualinė, emocinė ar fizinė priklausomybė. Norintiems išlaikyti laisvę Paulius siūlo išeitį: „Stenkitės vieni kitiems su meile tarnauti. Juk visas Įstatymas telpa viename sakinyje“. Čia galėtume nustepti. Laisvę skelbiantis apaštalas siūlo laikytis Įstatymo. Jis vaizdžiai nusako artimo meilės priešingybę „džiunglių Įstatymą“, kuriame žmonės vieni kitus „kremta ir ėda“. Norėdami išvengti destruktivos vergystės, turime paaukoti savo laisvę, pakludami meilės Įstatymui.

Trys pašaukimų pavyzdžiai sistemingai neapėrija visos krikščioniškojo pašaukimo teologijos. Jėzus nemokė teologijos, bet skelbė Evangeliją. Jis tiesiog paskelbia reikalavimus tiems, kurie nori būti mokiniais. Pirmasis pamokymas skirtas kelyje sutiktam žmogui: „Lapės turi urvus, padangių sparnuočiai – lizdus, o Žmogaus Sūnus neturi kur galvos priglausti“ (*Lk 9, 57–58*). Kas nori sekti Jėzumi, turi priimti šį klajokliškumą kaip apaštalavimo prielaidą. Kiekvienas pašaukimas apima atsižadėjimo ir prisirišimo aspektą. Nutraukiamas prisirišimas prie žemiškųjų gėrybių ir susisaistoma su Kristaus lobiu. Kiekvienas krikščionis, atsiliepdamas į Jėzaus kvietimą, vienaip ar kitaip nutraukia ryšius su šiuo pasauliu. Krikščionis tampa labiau klajoklis negu laukų lapės ar padangių paukščiai: „Čia mes neturime išliekančio miesto, bet ieškome būsimąjo“ (*Žyd 13, 14*). Tačiau mūsų laukia kur kas geresnė buveinė negu urvai ar lizdai: „Vadinasi, jūs jau nebesate ateiviai nei svetimi, bet šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai“ (*Ef 2, 19*). Tačiau, keliaudami iš žemiškųjų olių į Dievo namus, privalome įvykdyti būtinas sąlygas. Turime sekti Jėzumi jo kelyje į Jeruzalę, Getsemanės ir Kalvarijos keliu, kad po to būtume „paimti“ į jo Prisikėlimą.

Antrasis pašaukimo pavyzdys primena istoriją, kaip Elisas pašaukė savo mokinį Elišą. Prieš apsispręsdamas Eliša paprašo leisti atsisveikinti su tėvu ir motina. Elisas leidžia tai padaryti.

Jėzus yra didesnis už Eliją, ir jo pašaukimo reikalavimai griežtesni. Pagal Izraelio tradiciją mirusiųjų palaidojimo pareiga buvo didžiausios svarbos dalykas. Ši pareiga atleisdavo nuo kasdieninių maldų ir kitų įstatymo priedermių. Palaidojimo pareigai privalėjo paklusti net vyriausieji kunigai ir padariusieji apeiginio švarumo įžadus. Nepaisant to, sekti Jėzumi yra dar svarbiau. Jėzaus pašaukimas pranoksta ne tik apeiginio švarumo nuostatus, bet net kasdienes maldas. Svarbiau sekti Jėzumi, negu melstis. Dar geriau: tikra malda yra sekimas Jėzumi. Šioje ištraukoje nesakoma, kad pašauktojo tėvas buvo tik ką miręs. Veikiausiai mokinys prašė Jėzaus leidimo padėti tėvui senatvėje ir po to palaidoti jį. Bet kuriuo atveju Jėzaus kvietimas reikalauja greito neatidėliotino atliepo. Evangelistai, vaizduodami pašaukimo scenas, vartoja žodžius „greitai“, „tuojau“: „Jie tučtuojau palikę valtį ir tėvą, nuėjo su juo“ (Mt 4, 22).

Santuoka yra Dievo palaimintas pašaukimas (Pr 1, 28). Žydų tradicijoje atsisakymas tuoktis buvo pragaišties ženklas, nes reiškė atsisakymą gausinti Dievo tautą. Santuoka, kaip kiekvienas kitas pašaukimas, apima atsižadėjimą ir naują prisirišimą: „Vyras palieka savo tėvą ir motiną, glaudžiasi prie savo žmonos, ir jie tampa vienu kūnu“ (Pr 2, 24). Tačiau pašaukimas sekti Jėzumi yra aukštesnis negu santuokos pašaukimas: „Jei kas ateina pas mane ir nelaiko neapykantoje savo tėvo, motinos, žmonos, vaikų, brolių, seserų ir net savo gyvybės, – negali būti mano mokinys“ (Lk 14, 26). Atsisakydamas saitų su žemiškąja šeima, Jėzaus mokinys dalyvauja dangiškosios šeimos kūrime. Atsižadėjusiems Jėzus žada šimteropą atlygį (Mk 10, 29, 30). Jėzaus meilė nepanaikina žmogiškosios meilės. Žmogiškoji meilė Jėzuje įgyja pilnatvę.

Trečiasis pašaukimo pavyzdys byloja apie žmogų, norėjusį „pirmiau atsisveikinti su namiškiais“. Jėzus atsako, kad jo sekėjams būdinga žvelgti į ateitį: „Nė vienas, kuris prideda ranką prie arklų ir žvalgosi atgal, netinka Dievo karalystei“ (Lk 9, 62). Jėzaus mokinys sutelkia žvilgsnį į Jėzų, vedantį į tobulumą.

Krikščioniškojo pašaukimo dėsnis yra palikti praeitį ir atsiduoti Dievo ateičiai. Simonas ir Andriejus nesigailėjo palikę valtį ir tinklus. Jie kreipė žvilgsnį į Jėzų, nuo šiol tapusį viltimi. Nedaug tereiškia kreiva vaga mūrų gyvenimo arimuose. Ji jau praeityje. Svarbu tik žvelgti į Jėzų: tai mūsų ateitis.

Popiežius Šveicarijoje

(KAP) Birželio 5–6 d. popiežius Jonas Paulius II viešėjo Šveicarijoje. Tai buvo 103 Jono Pauliaus II kelionė į užsienį.

Birželio 5 d. Payerne kariniame oro uoste nusileidusį popiežių sutiko Šveicarijos prezidento Josepho Deisso vadovaujama vyriausybės delegacija, Vyskupų konferencijos nariai ir apaštališkasis nuncijus šioje šalyje.

Sveikinimo kalboje Jonas Paulius gyrė Šveicariją kaip kraštą, kuriame sugyvena įvairios kalbos ir kultūros. Be to, šveicarai esą tauta, sykiu išpareigoję senosioms tradicijoms ir atviri tam, kas nauja. Popiežius paaiškino, jog jis ir toliau keliaujas į kitas šalis, nes privalo skelbti Kristaus žinią. Trečiojo tūkstantmečio žmonėms, pirmiausia jaunimui, jis turįs nešti Evangeliją. Kristus esąs žmogaus Atpirkėjas, ir, kas jį tiki, prisideda prie meilės ir taikos civilizacijos statydinimo.

Šveicarijos prezidentas, kreipdamasis į popiežių, sakė, jog Šveicariją ir Vatikaną sieja „artimi ir daugialypiai“ santykiai. Todėl jis džiaugiasi galįs popiežiui pranešti, kad Šveicarijos federacinė taryba, „atsižvelgdama į šiandienį apsilykimo, nutarė Šveicarijos ir Vatikano diplomatinius santykius pertvarkyti taip, kad jie atitiktų šiandienės realijas“. Dėl kai kurių kantonų, kuriuose vyrauja protestantai, konfesinio pobūdžio išlygų Šveicarijos ir Šventojo Sosto santykiai iki šiol buvo asimetriški: popiežiui Berne atstovavo ordinarinis apaštališkasis nuncijus, tuo tarpu Šveicarija prie Šventojo Sosto skirdavo tik ypatingąjį pasiuntinį. Norėdamas paaiškinti daugelio šveicarų kritišką laikyseną popiežiaus ir jo mokymo atžvilgiu, prezidentas sakė, jog demokratijos ir kultūrinės įvairovės šalyje natūralu, kad Jo Šventenybės mokymai ir priesakai sukelia karštas diskusijas. Sykiu jis pabrėžė, kad popiežius dėl savo veiklos taikos bei teisingumo labai užsitarnavo visų vieningą pagarbą.

Tos pačios dienos vakare Berne Jonas Paulius II susitiko su jaunimu. Renginyje dalyvavo apie 14 tūkst. jaunuolių, daugiausia iš Šveicarijos. Kreipdamasis į jaunuolius, popiežius akino juos nepasiduoti „vartojimo visuomenės iliuzijoms“ ir jos „praeinančioms pramogoms“. Kas tokių iliuzijų leidžiasi apakinamas, tas praranda tikrąjį džiaugsmą. Tai taip pat atsitinka dėl plintančio abejingumo, paviršutiniškumo ir žmonių abejojimo Dievo buvimu. Jonas Paulius II taip pat ragino jaunuolius ieškant meilės nenuvilti į „netvarkingą emocinį gyvenimą“. Sykiu popiežius akino susitikti su Jėzumi per Šventąjį Raštą ir sakramentus ir stengtis pagerinti skriaudžiamųjų bei atvykėlių dalią. Jis kvietė jaunuolius atvykti į 2005 metų Pasaulinę jaunimo dieną Kelne ir dalyvavimu paliudyti savo tikėjimą. Popiežius taip pat prisiminė savo jaunystę ir sakė: „Ir man buvo 20 metų. Mėgau sportuoti, slidinėti, teatrą. Studijavau ir dirbau. Troškau ir rūpinau si“. Tada savo gyvenimo prasmę jis atradęs Jėzaus sekime. Popiežius ragino jaunuolius ir jiems patiems atrasti Dievo planą savo gyvenime. Jie gali kurti šeimą, besire-

miančią vyro ir moters meile, arba rinktis pašaukimą į kunigiškąją ar vienuoliškąją gyvenimą.

Birželio 6 d. Berne popiežius Jonas Paulius II aukėjo šv. Mišias, kuriose dalyvavo daugiau negu 70 tūkst. tikinčiųjų, daugiausia jaunuolių. Per pamokslą popiežius akcentavo, jog kiekvienas žmogaus orumo įžeidimas kartu yra žmogaus Kūrėjo įžeidimas. Šiame kontekste jis priminė, kad Šveicarija „Raudonojo Kryžiaus pavidalu“ turi „didelę pagarbos žmogui tradiciją“. Raudonąją Kryžių XIX a. įsteigė ženevietis Henri Dunant po Austrijos ir Pjemonto kariuomenių mūšių 1859 m. kare sukrečiančio išgyvenimo.

Kreipdamasis į Šveicarijos Katalikų Bažnyčią, popiežius ragino puoselėti vidinę vienybę siekiant didesnės pažangos kelyje į krikščionių vienybę. Indėlis į ekumeninį reikalą priklauso nuo to, kaip katalikai puoselėja tarpusavio vienybę. Jonas Paulius II pabrėžė bendruomeninio dvasingumo kaip atsvaros „egoizmo narkotikams“, pavydai, nepasitikėjimui, savęs patvirtinimo manijai ir žalingiems konfliktams reikšmę. Atkreipdamas dėmesį į Švč. Trejybės šventę, kurią Katalikų Bažnyčia minėjo tą sekmadienį, popiežius sakė, jog Bažnyčia, švęsdama Trejybės slėpinį, nuolatos primygtinai akinama siekti krikščionių vienybės. Šis kvietimas skiriamas tiek sielovadininkams, tiek kitiems krikščionims. Visi „raginami suvokti savo atsakomybę už Bažnyčią“. Popiežius įvardijo ekumeninį reikalą kaip „neatidėliotiną“ bei paakino katalikus aiškiai pasiryžti žengti sunkiu keliu į visišką bendrystę.

Aidint susirinkusių tikinčiųjų apilodimentams, popiežius sakė, jog atsakymas į trečiojo tūkstantmečio žmogaus klausimą dėl tiesos yra pats Jėzus Kristus. Krikščionys pašaukti liudyti šią tiesą savo žodžiu bei gyvenimu. Bažnyčiai ir šiandien reikia „pranašų“, gebančių žadinti bendruomenių tikėjimą. Atėjo laikas naujai apaštalų kartai bebaimiškai skelbti Evangeliją. Šveicarijos jaunuolius popiežius akino statydinti „misionierišką“ Bažnyčią.

Savo dviejų dienų apsilankymą Šveicarijoje popiežius Jonas Paulius II užbaigė pietumis su Šveicarijos vyskupais ir susitikimu su buvusiais šveicarų gvardijos nariais.

Popiežius susitiko su Jungtinių Valstijų prezidentu

(KAP) Birželio 4 d. Vatikane popiežius Jonas Paulius II susitiko su Jungtinių Valstijų prezidentu George'u W. Bushu. Iš pradžių Jungtinių Valstijų prezidentas ir popiežius 15 minučių vieni kalbėjosi popiežiaus privačioje bibliotekoje. Vėliau Šventasis Tėvas visos JAV delegacijos akivaizdoje perskaitė savo iš anksto parengtą kalbą.

Popiežius ragino Jungtinių Valstijų prezidentą skubiai normalizuoti padėtį Irake, aktyviai dalyvaujant Jungtinėms Tautoms. Irakas turįs kuo greičiau atgauti suverenitetą. Sykiu Jonas Paulius II išreiškė naujų taikos derybų tarp izraeliečių ir palestiniečių viltį. Netiesiogiai, tačiau nedviprasmiškai popiežius užsiminė apie kankinimų skandalą Irake. Per pastarąsias savaites, pasak jo, išaiškėjo „apgailėtini įvykiai“, kurie „sukretė visų pilietinę ir religinę sąžinę“ ir padarė sunkesnę įpareigojimą siekti bendrųjų žmogiškųjų vertybių. Popiežius taip pat atkreipė dėmesį į „vis nepakenčiamesnes sąlygas“ įvairiose Afrikos valstybėse, ragino siekti JAV ir europiečių didesnio tarpusavio supratimo sprendžiant didžiuosius pasaulio uždavinius. „Tegu Jūs apsilankymas, pone prezidente, suteikia tokiam bendradarbiavimui naują ir galingą impulsą“, – sakė Jonas Paulius II. Savo kalboje popiežius teigiamai įvertino prieš 20 metų užmegztus diplomatinius santykius tarp JAV ir Vatikano. Jis pabrėžtinai pritarė Busho pastangoms skatinti moralines vertybes šeimoje ir pažadėjo jam melstis už jo misiją „tarnauti savo tautai ir pasaulio taikai“.

Prezidentas Bushas įteikė Jonui Pauliui II aukščiausią nekarinį Jungtinių Valstijų apdovanojimą *Presidential Medal of Freedom* (prezidentinį laisvės medalį). Savo trumpoje

kalboje Bushas paaiškino, kad apdovanojimas popiežiui paskirtas už kiekvienos žmogiškosios gyvybės orumo gynimą. Savo tikėjimu ir moraliniu įsitikinimu, pasak prezidento, popiežius skatinęs kitus nuagalėti neteisingumą ir sprespaudą. Jo pastangos siekiant laisvės ir taikos įkvėpusios milijonus žmonių ir prisidėjusios prie komunizmo bei terorijos žlugimo. Jungtinės Amerikos Valstijos, pasak Busho, šiuo apdovanojimu pagerbė popiežių kaip „mūsų laikų didvyri“.

Popiežius priminė prezidento Ronaldo Reagano nuopelnus

Pasak Vatikano atstovo spaudai Joaquino Navarro-Vallsio, popiežius Jonas Paulius II, lankydamasis Šveicarijoje, „su liūdesiu“ sužinojo apie buvusio Jungtinių Valstijų prezidento Ronaldo Reagano mirtį ir iš karto pasimeldė „už amžinąją jo sielos ramybę“. Jonas Paulius II priminė Reagano indėlių, kuriuo jis prisidėjo prie „istorinių įvykių, pakeitusių milijonų žmonių, daugiausia europiečių, gyvenimus“.

Popiežius tikisi Bažnyčioje naujų Sekminių

(KAP) Popiežius Jonas Paulius II Bažnyčioje tikisi „naujų Sekminių“. Per *Regina Caeli* maldą Šv. Petro aikštėje Sekminių sekmadienį popiežius ragino melstis už tai, kad visi žmonės priimtų žinią apie išganymą. Kreipdamasis į 40 tūkst. susirinkusių maldininkų, popiežius pabrėžė, jog Bažnyčia, kaip „mistinis Kristaus Kūnas“, esti visame pasaulyje ir yra „žmonių giminės vienybės ženklas ir įrankis“. Jonas Paulius II ragino tikinčiuosius būti „Kristaus liudytojais“, „sėjančiais viltį, gailestingais ir kuriančiais taiką“. Tam reikalinga „drąsa ir dosnumas“.

Sekminių išvakarėse per mišparų pamaldas Šv. Petro aikštėje popiežius akcentavo Charizminio atsinaujinimo ir kitų bažnytinių atsinaujinimo iniciatyvų reikšmę. Pasak jo, Charizminio atsinaujinimo sąjūdžio dėka daugybė krikščionių atrado Sekmines kaip „gyvą tikrovę“ savo kasdieniame gyvenime.

Jonas Paulius II sakė turįs viltį, kad toks dvasingumas suteiks visoje Bažnyčioje naujų impulsų „maldai, šventumui, bendruomeniškumui ir skelbimui“. Popiežius ypač atkreipė dėmesį į italų sąjūdžio *Rinnovamento nello Spirito* iniciatyvą „Degantis krūmas“, kurio dalyviai dieną ir naktį priešais išstatytą Švenčiausiąjį meldžia krikščionių vienybės ir „nusidėjėlių atsivertimo“. Jonas Paulius II taip pat priminė „prisimintiną“ naujųjų dvasinių sąjūdžių susitikimą per 1998 m. Sekmines. Tuo metu į Šv. Petro aikštę susirinkę 200 tūkst. tikinčiųjų buvo „nepaprastas Bažnyčios vienybės ženklas“. Naujieji dvasiniai sąjūdžiai, pasak popiežiaus, yra Apvaizdos atsakas į „naujosios evangelizacijos“ iššūkius. Šiai užduočiai vykdyti Bažnyčiai reikia „brandžių krikščioniškų asmenybių“ ir „gyvų bendruomenių“. Sąjūdžių nariams popiežius priminė, kad jie Šventosios Dvasios dovanas gavo dėl visos Bažnyčios gerovės.

Kardinolas Ratzingeris: teroras yra naujo pobūdžio pasaulinis karas

(KAP) Kardinolo Josephe Ratzingerio požiūriu, pasaulinis teroras „tapo savotišku nauju pasauliniu karu“. Birželio 5 d. Caeno mieste kalbėdamas renginyje, skirtame sąjungininkų išsilaiplinimo Normandijoje 60 metinėms paminėti, Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas sakė, jog tai karas be griežtai apibrėžtų frontų, galintis smogti bet kur ir neskiriantis kovotojų nuo civilių. Dėl galimybės panaudoti atominius ir biologinius ginklus šis karas kelia žmonijai „siaubingai didelį“ pavojų. Kardinolas Ratzingeris priminė, kad teroro neįmanoma įveikti vien jėga. Tiesa, ginant teisę nuo teisę griaunančios jėgos tam tikromis aplinkybėmis galima naudotis tiksliai pasverta jėga. Tačiau, kad teisėta jėga pati netaptų neteisinga, būtina laikytis griežtų kriterijų. Be to, būtina atkreipti dėmesį į teroro priežastis, ir jei teroro priežastis yra neteisybė, privalu siekti šią neteisybę pašalinti.

Birželio 6 d. kaip Šventojo Sosto atstovas dalyvaudamas ekumeninėse pamaldose Bayeux katedroje „D dienos“ 60-ųjų metinių proga, kardinolas Ratzingeris sakė, jog Antrajame pasauliniame kare kariavusių šalių susitaikymas yra pavyzdys, kaip reikėtų spręsti šiandienius konfliktus. Pasak kardinolo, susitaikymo procesas po pasaulinio karo kilo iš krikščioniškos dvasios. Jis liudijęs, kad tikrai susitaikymas gali sukurti taiką, kad išgydyti gali ne jėga, bet tik teisingumas. „Tai turi būti bet kurios politinės veiklos kriterijus sprendžiant dabartinius konfliktus“, – teigė Tikėjimo mokymo kongregacijos prefektas, pabrėždamas, jog Kristaus taika peržengianti krikščionijos ribas.

Normandijoje kritusiųjų atminimu kardinolas Ratzingeris pasinaudojo kaip proga Bažnyčios mokymui apie amžinąjį gyvenimą apmąstyti. „Turėtume patys iš naujo išsąmoninti savo pašaukimą amžinajam gyvenimui“, – sakė jis. Kardinolas apgailestavo, jog jo karta Bažnyčioje mintį apie anapus „vis labiau stūmė į paribį“, bijodama būti apkaltinta šalinimusi nuo pasaulio. Tuo tarpu „tik tas, kuris gyvena savo dienas turėdamas prieš akis amžinąjį gyvenimą, iki galo įprasmina tas dienas“. „Mirties laukai“ Normandijoje išpėja gyvuosius atminti mirtį ir tinkamai gyventi amžinybės akivaizdoje.

Bažnyčios laukia „kopernikiškoji pervarta“

(KAP) Pasak Tautų evangelizacijos kongregacijos prefekto kardinolo Crescenzo Sepe, Bažnyčios dėl kunigų daugėjimo Trečiojo pasaulio šalyse laukia „kopernikiškoji pervarta“. Gegužės 21 d. Italijos dienraštyje *Il Tempo* paskelbtame interviu kardinolas teigia, kad buvusieji misijų kraštai šiandien vis dažniau tampa misionierius siunčiančiais kraštais. Net Mongolijoje šiuo metu jau darbuojasi misionieriai iš Afrikos. Kardinolas taip pat pabrėžė, kad globalizacijos laikotarpiu Katalikų Bažnyčiai vis svarbesnis tampa Azijos žemynas. Misijų veiklos kryptiniai įtaką daro ir tai, kad Kinija ir Indija tapo naujais ekonominiais milžiniais. Abiejose šalyse veikia dinamiškos ir gyvos vietinės Bažnyčios.

BAŽNYČIOS ŽINIOS

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
Šventaragio 4
Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios
informacijos centras
Papilio 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas
arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ
Nariai: vysk. Jonas Boruta SJ
kun. Artūras Jagelavičius
kun. Leonas Povilas Zaremba SJ
kun. Lionginas Virbalas SJ
kun. Kęstutis Rugevičius
Vyskupijų atstovai:
vysk. Jonas Kauneckas
kun. Arūnas Poniškaitis
kun. Saulius Stumbra

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

Vita Filipova / Kazlų Rūda
Jūratė Kadusauskaitė / Marijampolė
kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
Danguolė Misiukonienė / Klaipėda
Nijolė Puzanauskienė / Klaipėda
Laima Zimkienė / Šiauliai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
Albina Šaladūnaitė / Panevėžys
Elvyra Žeižienė / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio 5
44275 Kaunas, Lietuva

TELEFONAI

Redakcija: 323 853
Platinimo tarnyba: 322 776
Faksas: 323 853
El. paštas: lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Studentų 48a
44275 Kaunas

TIRAŽAS 1000 egz.
ISSN 1392-6098

© 2004, „Bažnyčios žinios“